

IZVJEŠTAJ O RADU
AGENCIJE ZA PREVENCIJU KORUPCIJE I
KOORDINACIJU BORBE PROTIV KORUPCIJE
za period od 01.08.2022. do 30.06.2023. godine

Istočno Sarajevo, august 2023. godine

Sadržaj

SAŽETI PRESJEK STANJA	3
I UVOD I OSNOVNE INFORMACIJE	6
II MEHANIZMI KOORDINACIJE I PREVENCIJA KORUPCIJE	6
2.1. Jačanje mehanizama koordinacije borbe protiv korupcije.....	6
2.2. Razvoj mehanizama za efikasno postupanje u vezi sa prijavama korupcije i zaštitom prijavitelja.	12
2.3. Nadzor nad izradom i provođenjem planova integriteta, te realizacijom mjera iz usvojenih planova integriteta	17
2.4. Mišljenja na zakonske i podzakonske akte u skladu sa Jedinstvenim pravilima za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine i Zakonom o Agenciji	21
2.5. Edukacije iz oblasti prevencije korupcije.....	23
2.6. Obilježavanje Međunarodnog dana borbe protiv korupcije (9. decembar).....	25
III MEĐUNARODNA SARADNJA	26
IV SARADNJA S ORGANIZACIJAMA CIVILNOG DRUŠTVA.....	33
V POSTUPANJE PO ZAHTJEVIMA U SKLADU SA ZAKONOM O SLOBODI PRISTUPA INFORMACIJAMA U BIH	34
VI SUKOB INTERESA.....	35
VII MATERIJALNO-FINANCIJSKI ASPEKT, LJUDSKI RESURSI, INSTITUCIONALNI RAZVOJ, TRANSPARENTNOST RADA.....	35
7.1 Materijalno-financijski aspekt	35
7.2 Ljudski resursi	37
7.3 Revizija, finansijsko upravljanje i kontrola (FUK)	37
7.4 Unapređenje transparentnosti web stranice Agencije	38

SAŽETI PRESJEK STANJA

Nakon nešto više od godinu dana od isteka mandata prethodnog rukovodstva (imenovanog 2016.godine), novo rukovodstvo, tačnije direktor i dva zamjenika, Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije imenovano je 29.07.2022. godine (Odluku o imenovanju direktora i dva zamjenika direktora Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije ("Službeni glasnik BiH", broj 50/22)). Po preuzimanju dužnosti, nažalost bez primopredaje od strane bivšeg rukovodstva, novoimenovano rukovodstvo steklo je uvid u zatečeno stanje koje nije bilo obećavajuće.

Čitajući analize i izvještaje relevantnih domaćih i međunarodnih institucija i aktera, između ostalog, moglo se pročitati sljedeće:

„GET napominje da APIK, koji bi trebao biti u središtu svih aktivnosti vezanih za prevenciju korupcije, nema kapacitet da pravilno obavlja svoje dužnosti i da je jedva operativan. Svi sagovornici su se složili da APIK ima samo ceremonijalnu ulogu i da nema jake resurse“.¹ (Peti krug GRECO, Izvještaj o napretku Bosna i Hercegovina)

„Funkcionisanje organa za prevenciju korupcije i njihova koordinacija, uključujući i APIK, i dalje su neefikasni. APIK se suočava sa izazovima kako bi osigurao da može samostalno funkcionirati. APIK bi trebao igrati mnogo proaktivniju ulogu u implementaciji GRECO preporuka i usklađivanju sa međunarodnim standardima“.² (Izvještaj o Bosni i Hercegovini 2022, Ili Izvještaj o napretku BiH na putu u EU)

„Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije (APIK) nije uspjela da postane vidljiva i glasna. Propustio je niz važnih prilika da se stavi u srce borbe protiv korupcije, uključujući i oblast zaštite uzbunjivača. Iako APIK ima dovoljno materijalnih i ljudskih resursa da pravilno funkcionise i pruži opipljive rezultate, u velikoj mjeri to nije uspio“.³ (Ekspertski izvještaj o pitanjima vladavine prava u Bosni i Hercegovini Brisel, 5. decembra 2019. – Priebeov izvještaj)

Nažalost, mora se konstatovati da **navedeni dokumenti oslikavaju stvarno stanje u vezi sa Agencijom**. Uzimajući u obzir ovu neoborivu činjenicu, može se također konstatovati da Agencija u drugom mandatu svog postojanja nije uspjela sačuvati poziciju relevantnog faktora u borbi protiv korupcije, iako je u mandatu nakon njenog osnivanja situacija bila puno optimističnija, te je uz to **izgubila i povjerenja građana**, posebno onih koji korupciju žele prijaviti u svojstvu zaštićenih prijavitelja. Ovu situaciju dodatno otežava i činjenica da je **Agencija svojim (ne)pozicioniranjem prouzrokovala „zahlađenje“ odnosa i „zamrzavanje“ konkretne podrške od strane najrelevantnijih međunarodnih aktera** koji u Bosni i Hercegovini pružaju podršku u oblastima borbe protiv korupcije.

¹ 1680aa76dc (coe.int)

² <https://archive.europa.ba/wp-content/uploads/2022/10/Bosnia-and-Herzegovina-Report-2022.pdf>

³ <https://archive.europa.ba/wp-content/uploads/2019/12/ExpertReportonRuleofLawissuesinBosniaandHerzegovina.pdf>

Pored stanja iz djelokruga i nadležnosti Agencije u kojem **od 2019. nema usvojene Strategije i Akcionog plana za borbu protiv korupcije**, u kojem je **duži vremenski period koordinacija sa drugim tijelima za borbu protiv korupcije zaustavljena**, pored stanja u kojem **Agencija više ne uživa snažniju podršku ni domaćih ni međunarodnih aktera**, Agencija je suočena i **sa teškim problemima materijalno-tehničke naravi**. S tim u vezi bitno je za naglasiti da u trenutnim prostorijama u kojima je smještena Agencija ne postoje kapaciteti za sastanke za više od šest osoba, da je zatečena računarsko-tehnička opremljenost oskudna i prevaziđena, a da su osnovni **softverski alati** od važnosti za prijave korupcije i planove integriteta (registre rizika) **neupotrebljivi ili su podložni reparaciji i doradi**. Također, u oblasti ljudskih kapaciteta ima još mnogo prostora za poboljšanje kako bi se rad Agencije uskladio sa potrebama države i društva u kojem djeluje, ali i doveo na nivo normalnog djelovanja u modernim društvima. Ovdje se posebno misli na ustroj sektora i odjeljenja u skladu s važećim zakonima i propisima, te jačanje segmenta analitike što predstavlja jednu od okosnica rada iz nadležnosti Agencije.

Uprkos navedenoj situaciji, a odmah po njenoj analizi, **rukovodstvo je zajedno sa svim uposlenicima Agencije pokrenulo niz aktivnosti** kako bi se stanje popravilo i Agencija vratila na mjesto koje joj pripada. Iako to u izvještajnom periodu nije bilo moguće u potpunosti ostvariti, naponi rukovodstva i 30 uposlenih počeli su davati rezultate.

Naime, Agencija je odmah izvršila analizu i revidiranje cjelokupnog radnog materijala vezanog za izradu nacрта Strategije i Akcijskog plana za borbu protiv korupcije za period 2020-2024. (koja nije usvojena), te je u skladu sa procedurama Vijeću ministara BiH uputila **revidirani Nacrt Strategije za borbu protiv korupcije i pripadajućeg Akcionog plana za period 2022-2024.**, a kao vid **prelaznog strateškog dokumenta** za ovaj period. S obzirom na protok vremena i druge okolnosti, trenutni saziv Vijeća ministara Bosne i Hercegovine svojim Zaključkom sa 11. sjednice održane 11.5.2023.godine, **zadužilo je Agenciju da pripremi i dostavi Vijeću ministara Bosne i Hercegovine na razmatranje i donošenje novi prijedlog Odluke o usvajanju Strategije za borbu protiv korupcije za period 2024.- 2028.** i pripadajućeg Akcionog plana, te se **odmah otpočelo sa aktivnostima** na tom polju.

Nakon nekoliko godina Agencija je, **u vlastitoj režiji**, u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine, organizirala i **konferenciju povodom 9. decembra -Međunarodnog dana borbe protiv korupcije**, te je naslanjajući se na ovaj događaj organizirala i **manju medijsku kampanju** s ciljem jačanja vidljivosti same Agencije.

Pored toga, posebno na inicijativu rukovodstva započete su aktivnosti i komunikacije u cilju **ponovnog pokretanja i jačanja koordinacije** sa drugim tijelima za borbu protiv korupcije iz cijele Bosne i Hercegovine, te je došlo i do **inteziviranja kontakata sa predstavnicima međunarodne zajednice** s ciljem ponovnog pridobivanja podrške. Agencija je ponovo počela biti pozivana na **domaće i međunarodne skupove**, a došlo je i do **konkretnije najave projektne podrške**. U oblasti koordinacije borbe protiv korupcije, Agencija je **u saradnji sa USAID-em** sačinila **novi Obrazac za prijavu korupcije**, a s ciljem **efektuiranja procesa** prijavljivanja korupcije na način **da tužilaštva u BiH od APIK-a dobiju više informacija u vezi sa zaprimljenom prijavom**.

U cilju jačanja prevencije, **pojačana je saradnja s obrazovnim institucijama** i dolazi do **uspostave jače saradnje** sa svim Univerzitetima u sklopu **Rektorske konferencije BiH**. Pored toga, Agencija nastavlja redovno davati **mišljenja na zakone i propise** koje usvajaju svi oragni vlasti, što samoinicijativno, što na eksterni upit. S ciljem vraćanja u redovne i moderne tokove u oblasti antikorupcije, Agencija je **uspostavila kontakte sa drugim agencijama** za borbu protiv korupcije **susjednih zemalja i zemalja regije**, te će uskoro doći i do **potpisivanja memoranduma o saradnji**.

U izvještajnom periodu, je došlo i do poboljšanja tehničke opremljnosti, te je **iz vlastitih sredstava nabavljena računarska oprema** (22 desk top računara i pet laptoa) uz **tehničko opremanje kancelarija** potrebnim inventarom za rad. **Prostorije su**, u skladu s mogućnostima Agencije, **uređenije i pripremljenije za rad**. A **uvođenjem elektronskog sistema upravljanja dokumentima** (DMS), došlo je do modernizacije, ubrzanja i transparentnosti internih procedura u Agenciji.

Uz sve navedeno i uz činjenicu da se kadrovski mora ojačati u pojedinim segmentima, bitno je navesti da **Agencija raspolaže dovoljno stručnim i obučanim kadrovima koji** predstavljaju dobar osnov za sve buduće korake u poduzimanju aktivnosti u prevenciji i koordinaciji borbe protiv korupcije. Svi ostali, tehnički aspekti, mogu se dodatno doraditi, poboljšati i unaprijediti.

Sa aspekta rada ove Agencije tri su ključne oblasti i propisa na koje se treba staviti akcenat i to: **usvajanje Strategije za borbu protiv korupcije BiH**, jačanje zaštite zviždača kroz **unapređenje Zakona o zaštiti osoba koje prijavljuju korupciju u institucijama BiH** i **donošenje Zakona o sukobu interesa koji će u praksi biti provodiv**, a onda nešto kasnije i poboljšanje samog **Zakona o Agenciji**.

Stoga je vrlo jasno da ako želimo istinsku borbu protiv korupcije i stvarni, a ne prividni napredak u ovoj oblasti, svi se moramo vratiti svojim nadležnostima i raditi ono na što nas obavezuju budžet koji trošimo i postojeći propisi. Agencija će biti jaka onoliko koliko je institucije i građani budu podržavali, jer sama ne može voditi ovu bitku. Ukoliko građani ne budu prijavljivali korupciju, a od institucija ne dobije potrebnu podršku, neće biti mnogo mogućnosti da djelujemo.

Represivni organi su svakako dovoljno opterećeni, tako da Agencija smatra da je **sinergijsko djelovanje svih institucija**, te **jaka prevencija uz dobru koordinaciju** jedini način da se zajednički uspješno borimo protiv korupcije.

I UVOD I OSNOVNE INFORMACIJE

1. Cilj izvještavanja

Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije (u daljem tekstu: Agencija) u skladu sa odredbama Zakona o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije (u daljem tekstu: Zakon o Agenciji) ⁴ dva puta godišnje dostavlja Komisiji za izbor i praćenje rada Agencije izvještaje o radu. Ovaj izvještaj obuhvata aktivnosti Agencije od 01.08.2022.godine do 30.06.2023. godine i odnosi se na ispunjavanje osnovnih nadležnosti Agencije u skladu sa Zakonom o Agenciji.

2. O Agenciji

Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH na 69. sjednici, održanoj 30. decembra 2009. godine, i na 40. sjednici Doma naroda, održanoj istog dana usvojio je Zakon o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije („Službeni glasnik BiH“ broj 103/09).

Zakon je donesen s ciljem prevencije utjecaja korupcije na razvoj demokratije i poštivanja osnovnih ljudskih prava i sloboda, kao i utjecaja na podriivanje ekonomskog i privrednog razvoja Bosne i Hercegovine, te svih ostalih oblika utjecaja na društvene vrijednosti, kao i za koordinaciju borbe protiv korupcije.

Prema Zakonu, Agencija je nezavisna i samostalna upravna organizacija, koja za svoj rad odgovara Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine. U skladu sa članom 6. stav 3. Zakona o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 116. sjednici, održanoj 09. marta 2010. godine, donijelo Odluku („Službeni glasnik BiH“ broj broj 43/10) kojom je utvrđeno da je sjedište Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije u Istočnom Sarajevu.

II MEHANIZMI KOORDINACIJE I PREVENCIJA KORUPCIJE

2.1. Jačanje mehanizama koordinacije borbe protiv korupcije

Strateško planiranje i monitoring provedbe antikorupcijskih politika u BiH

⁴Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na 69. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 30. decembra 2009. godine i na 40. sjednici Doma naroda, održanoj 30. decembra 2009. godine, usvojila je Zakon o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije -Zakon objavljen u "Službenom glasniku BiH" broj 103/09, Izmjene i dopune Zakona o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije objavljene u „Službenom glasniku BiH“, broj 58/13.

Svrha i opis

Svrha jačanja mehanizama koordinacije borbe protiv korupcije je poboljšanje učinkovitosti i efikasnosti borbe protiv korupcije na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini.

Jedni od ključnih aspekata i ciljeva jačanja mehanizama koordinacije borbe protiv korupcije su:

- **Sinergija između različitih institucija u antikoruptivnom sistemu u Bosni i Hercegovini.** Koordinacija omogućava bolju saradnju između institucija i tijela za sprečavanje korupcije u BiH, pravosudnih organa, agencija za provedbu zakona, organizacija civilnog društva i međunarodnih organizacija relevantnih u borbi protiv korupcije kako bi se osigurala koordinirana provedba definiranih politika i ciljeva borbe protiv korupcije, osigurala bolja razmjena informacija i efikasnih preventivnih alata u cilju eliminisanja uzroka koji mogu dovesti do pojave koruptivnog ponašanja.
- **Međunarodna saradnja.** Koordinacija, također, uključuje saradnju s drugim zemljama u borbi protiv međunarodnog aspekta korupcije,
- **Razmjena informacija:** Efikasna koordinacija omogućava razmjenu informacija između vlasti i državnih tijela kako bi se bolje razumjele koruptivne mreže i povezani slučajevi korupcije.
- **Prevenција korupcije i podizanje svijesti.** Koordinacija pokreće procese izrade, provedbe i nadzora nad provedbom preventivnih strateških antikoruptivskih aktivnosti, identificiranja i analiziranja koruptivnih rizika i propusta u propisima i procedurama i time doprinosi razvoju i provedbi preventivnih antikoruptivnih mjera. Koordinacija može pomoći u provedbi kampanja za podizanje svijesti među građanima o štetnosti korupcije i njihovoj ulozi u suzbijanju tog problema.
- **Transparentnost i odgovornost.** Koordinacija doprinosi osiguravanju veće transparentnosti u borbi protiv korupcije, što je ključno za povjerenje građana u institucije ali i jačanje odgovornosti svih aktera u borbi protiv korupcije.

Rezultati rada

Izveštajni period karakterisala je saradnja u oblasti strateškog planiranja antikoruptivskih politika sa određenim brojem tijela za sprečavanje korupcije u BiH, što je rezultiralo nizom konsultacija, radnih sastanaka i zahtjeva za davanje mišljenja Agencije na antikoruptivske politike na pojedinačnim nivoima vlasti u BiH. S tim u vezi, u nastavku izdvajamo ključne rezultate i podatke u vezi procesa koordiniranog razvoja antikoruptivskih dokumenata u BiH kako u izvještajnom periodu tako i u referentnom periodu planiranja politika 2020-2024.

Tabelarni pregledi datih mišljenja Agencije na antikoruptivske politike u BiH / pregled usvojenih antikoruptivskih politika

Nivoi vlasti u BiH	Broj ukupno datih mišljenja (referentni period planiranja antikoruptivskih politika 2020.-2024.)	Broj datih mišljenja (izveštajni period (od 01.08.2022. do 30.06.2023.g.)	Usvojene antikoruptivske politike
--------------------	--	---	-----------------------------------

	<i>Strategija</i>	<i>Akcioni plan</i>	<i>Strategija</i>	<i>Akcioni plan</i>	<i>Strategija</i>	<i>Akcioni plan</i>
FBiH	-	✓	-	-	-	✓
RS	-	-	-	-	-	-
BD BiH	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ZDK	✓	✓	-	-	✓	✓
HNK	✓	✓	-	-	✓	✓
TK	✓	✓	-	-	✓	✓
SBK	✓	✓	-	-	✓	✓
PK	✓	✓	-	-	✓	✓
KS	✓	✓	-	-	✓	✓
USK	✓	✓	✓	✓	✓	✓
K 10	✓	✓	✓	✓	✓	✓
BPKG	-	-	-	-	-	-
ZHK	-	-	-	-	✓	✓
UKUPNO	9	10	3	3	10	11

Iz tabele je vidljivo da kroz donošenje brojnih antikoruptivnih mjera (datih mišljenja, preporuka i smjernica) u segmentu strateškog planiranja postoji kontinuitet podrške i stručnog doprinosa Agencije razvoju i kvaliteti koordiniranih politika borbe protiv korupcije u BiH.

Donošenje Strategija za borbu protiv korupcije i Akcijskog plana

S obzirom da je Strategija za borbu protiv korupcije i Akcijski plan za period 2015-2019. vremenskim protokom istekla, a Odluka o usvajanju Strategije za borbu protiv korupcije i Akcijski plan 2020-2024. nije usvojen na sjednici Vijeća ministara Bosne i Hercegovine tijekom 2021.godine, zatečeno stanje na početku ovog izvještajnog perioda je da ne postoji ovaj strateški dokument na nivou Bosne i Hercegovine.

U posljednjem kvartalu 2022.godine Agencija je izvršila analizu i revidiranje cjelokupnog radnog materijala vezanog za izradu nacrtu Strategije i Akcijskog plana za borbu protiv korupcije za period 2020-2024., provela postupak e-konzultacija, prikupila potrebna mišljenja i suglasnosti, te prema Vijeću ministara BiH uputila revidirani skraćeni Nacrt Strategije za borbu protiv korupcije i pripadajućeg Akcijskog plana za period 2022-2024. kao vid prelaznog strateškog dokumenta za ovaj period.

Cijeneći protok vremena i druge okolnosti, trenutni saziv Vijeće ministara Bosne i Hercegovine svojim Zaključkom sa 11. sjednice održane 11.5.2023.godine, zadužilo je Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije Bosne i Hercegovine da pripremi i dostavi Vijeću ministara Bosne i Hercegovine na razmatranje i donošenje novi prijedlog Odluke o usvajanju Strategije za borbu protiv korupcije za period 2024.- 2028. i Akcijskog plana za provođenje Strategije za borbu protiv korupcije 2024. - 2028.

Važno je navesti i da je donošenje strateških dokumenata u vidu donošenja i usvajanja Strategije i Akcijskog plana za borbu protiv korupcije 2024.-2028. u skladu sa uvažavanjem 14 ključnih

prioriteta koje Bosna i Hercegovina treba ispuniti za članstvo u EU a posebno kriterij broj 7. Jačati prevenciju i borbu protiv korupcije i organiziranog kriminala, uključujući pranje novca i terorizam.

Također, prema usvojenom GRECO izvješću za peti krug usklađenosti Bosne i Hercegovine, posvećenom prevenciji korupcije i promoviranju integriteta u izvršnim nivoima vlasti i agencijama za provođenje zakona, iskazana je zabrinutost i žaljenje zbog nepostojanja usvojenih strateških dokumenata na nivou Bosne i Hercegovine za prevenciju korupcije i borbu protiv korupcije.

S tim u vezi, Agencija je odmah po zaprimanju navedenog Zaključka Vijeća ministara Bosne i Hercegovine pokrenula intezivne aktivnosti na stvaranju pretpostavki za izradi Nacrta Strategije za borbu protiv korupcije za period 2024.- 2028. i pripadajućeg Akcijskog plana za provođenje Strategije za borbu protiv korupcije 2024. - 2028.

Ocjena stanja, izazovi i preporuke

Neusvajanje državne Strategije više od tri godine onemogućilo je Agenciji provođenje jedne od zakonskih nadležnosti koja se odnosi na koordinaciju i nadzor nad provođenjem Strategije i Akcionog plana, te davanje mišljenja i instrukcija o pitanju njihovog provođenja.

Kada je u pitanju zakonska obaveza u pogledu razvijanja politika borbe protiv korupcije na ostalim nivoima vlasti u BiH, Agencija je nastojala kroz antikoruptivne mjere inicirati provedbu ove zakonske obaveze i pružati podršku prilikom razvoja antikorupcijskih politika.

Planovi za borbu protiv korupcije za 2022. godinu

Svrha i opis

Nadležnosti Agencije je, između ostalog, izrada Strategije za borbu protiv korupcije te izrada Akcionog plana za prevenciju korupcije kao i koordinacija i nadzor nad sprovođenjem Strategije i Akcionog plana te davanje mišljenja i instrukcija o pitanju njihovog sprovođenja.

Rezultati rada

Obzirom da Strategija na nivou BiH nije usvojena, Agencija je kreirala i usvojila Smjernice za strateško planiranje antikorupcijskih politika u BiH. Cilj ovog dokumenta je metodološko mapiranje kao i olakšavanje procesa strateškog razvoja politika borbe protiv korupcije te isti služi kao primarni alat za izradu i usvajanje pojedinačnih planova za borbu protiv korupcije u institucijama na nivou BiH.

Agencija je inicirala izradu planova za borbu protiv korupcije za 2022. godinu na nivou institucija BiH, kao i imenovanje/zanavljanje kontakt tački za saradnju sa Agencijom.

U izvještajnom periodu zatraženo je i od preostale institucije na nivou BiH (Pravobranilaštvo BiH) da izvrši imenovanje kontakt tačke, te se očekuje u narednom periodu dostavljanje podataka.

Agencija je u izvještajnom periodu dala jednu sugestiju kao i sedam mišljenja na planove za borbu protiv korupcije, i to sljedećim institucijama na nivou BiH:

1. Služba za zajedničke poslove institucija BiH
2. Ured za veterinarstvo BiH;
3. Državna regulatorna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost BiH i
4. Institucija ombudsmana za ljudska prava BiH.
5. Kancelarija koordinatora za reformu javne upravu u BiH;
6. Agencija za unapređenje stranih investicija u BiH;
7. Agencija za zaštitu ličnih podataka BiH i
8. Predsjedništvo BiH.

Ocjena stanja, izazovi i preporuke

Ljudski resursi unutar institucija na nivou BiH koji bi u kontinuitetu bili zaduženi za saradnju sa Agencijom kao i digitalizacija planova za borbu protiv korupcije institucija na nivou BiH unaprijedili bi izradu, sprovođenje i izvještavanje.

Sektorski pristup u oblasti planiranja antikorupcijskih politika

Svrha i opis

Agencija je izradila i usvojila dokument *Sektorski pristup u oblasti planiranja antikorupcijskih politika*. Osnovni cilj ovog dokumenta je osiguranje ujednačenog i adekvatnog odgovora na korupcijske rizike u domenu jačanja sektorskog pristupa u razvoju antikorupcijskih politika.

Rezultati rada

U izvještajnom periodu Agencija je publikovala i dostavila dokument tijelima za borbu protiv korupcije te im je sugerisano je da tokom izrade vlastitih strateških politika uzimaju u obzir ovaj dokument.

Ostale aktivnosti

U cilju realizacije definiranih sektorski aktivnosti, Agencija je izvršila uvid u sljedeće dostavljene antikorupcijske dokumente, a sa ciljem prepoznavanja sektorske orijentacije antikorupcijskih aktivnosti u njima:

- *Strategija za borbu protiv korupcije Kantona Sarajevo 2021.-2022. i Akcioni plan za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije Kantona Sarajevo 2021.-2022.*
- *Strategija za borbu protiv korupcije 2021.-2024. i Akcioni plan za provođenje Strategije za borbu protiv korupcije 2021.-2024. Tuzlanskog kantona*
- *Strategija za prevenciju i koordinaciju borbe protiv korupcije i Akcioni plan za provođenje Strategije za prevenciju i koordinaciju borbe protiv korupcije 2021.-2025. Srednjobosanskog Kantona*
- *Prijedlog Strategije za borbu protiv korupcije u županiji Posavskoj za period 2021.-2024. i Akcijski plan za provedbu Strategije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije 2021—2025.*

- *Strategija za prevenciju i borbu protiv korupcije Zeničko-dobojskog kantona za period 2022.-2026. i Akcioni plan za provođenje Strategije za borbu protiv korupcije 2022.-2026.*
- *Strategija Hercegovačko-neretvanskog kantona za borbu protiv korupcije 2022.-2027.*
- *Strategija za borbu protiv korupcije u Brčko distriktu BiH 2022.-2024. g*

Kao jedan od osnovnih ciljeva ovih politika jeste sistemski odgovor na moguću pojavu koruptivnih radnji kao i jačanje mehanizama koji će prepoznati ili ukloniti mogućnosti zloupotrebe u navedenim oblastima. S tim u vezi, a sa polazišta ujednačenog odgovora na korupcijske rizike u domenu jačanja sektorskog pristupa sačinjen je sljedeći tabelarni pregled.

Tabelarni pregled definiranih sektorskih oblasti koje su prepoznate u strateškim antikorupcijskim politikama u BiH

Definiran sektorski pristup	Kantoni koji su prepoznali definirane sektorske oblasti
<p>Privatni sektor</p> <p>Potrebno je provoditi zajedničke kampanje privatnog i javnog sektora, jačati transparentnost putem objava na web stranicama i drugim glasilima o svim zajednički aktivnostima.</p>	ZDK, PK, SBK, TK, HNK, BD
<p>Javna uprava</p> <p>Organi javne uprave su u obavezi poduzeti potrebne mjere kako bi se povećala njihova transparentnost što uključuje uvid šire javnosti u organizaciju, funkcioniranje i postupke donošenja odluka.</p>	ZDK, PK, SBK, TK, KS, HNK, BD
<p>Pravosuđe i unutrašnji poslovi</p> <p>Potrebno je sistemski jačati mogućnosti za prijavu korupcije nadležnim institucijama na svim nivoima vlasti koje trebaju da izgrade potrebne kapacitete za tu svrhu.</p>	ZDK, PK, SBK, TK, HNK, BD
<p>Inspekcijski organi</p> <p>Neophodno je pristupiti jačanju inspekcijskih kapaciteta u oblastima koje do sada nisu obuhvaćene te uspostaviti njihovu međusobnu saradnju kao i saradnju sa pravosudnim organima i agencijama za provedbu zakona.</p>	ZDK, PK, SBK, TK, KS, HNK, BD
<p>Sektor zdravstva</p> <p>Potrebno je analizirati tok postupaka javnih nabavki u zdravstvu radi povećanja njihove racionalnosti i transparentnosti.</p>	ZDK, PK, SBK, TK, KS, HNK, BD
<p>Sektor obrazovanja</p>	ZDK, PK, SBK, TK, HNK, KS, BD

Potrebno je da nadležne institucije za obrazovanje na svim nivoima vlasti posvete značajnu pažnju pitanjima etike u pripremi i izvođenju nastavnih programa.	
Infrastruktura, gospodarstvo i graditeljstvo Neophodno je da se kao pretpostavka sprječavanja korupcije propisima obaveže sistem na poštivanje kriterija objektivnosti, pojačaju kontrolni mehanizmi te osigura dosljedno poštivanje zakona i provedbenih propisa.	PK, KS
Poljoprivreda, šumarstvo, vodoprivreda Potrebno je unaprijediti postupke raspolaganja poljoprivrednim zemljištem te stvarati dodatne mehanizme koji otklanjaju mogućnost pojave korupcije u vezi aktivnosti sklapanja ugovora o zakupu, naplate ugovora i evidencije u toj oblasti.	PK, KS
Javne financije Ključne mjere su one koje osiguravaju transparentnost u planiranju ostvarivanja javnih prihoda i planiranja javnih rashoda.	ZDK, PK, SBK, TK, KS, HNK, BD

Ocjena stanja, izazovi i preporuke

Iz navedenog moguće je zaključiti da je potrebno jačati mehanizme koji će prepoznati ili ukloniti mogućnosti zloupotrebe u navedenim sektorskim oblastima.

2.2 Razvoj mehanizama za efikasno postupanje u vezi sa prijavama korupcije i zaštitom prijavitelja

Razvoj mehanizama za efikasno postupanje u vezi sa prijavama korupcije

Svrha i opis

Agencija je nadležna za postupanje po zaprimljenim podnescima sa indicijama koruptivnog ponašanja.

Rezultati rada

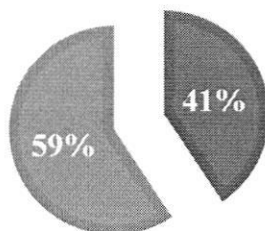
Agencija je u izvještajnom periodu od 01.08.2022. do 30.06.2023. godine zaprimila **ukupno 91 podnesak** sa indicijama koruptivnog ponašanja putem pošte, elektronske pošte, telefonskim putem i lično. Agencija je u skladu sa svojim nadležnostima, a rukovodeći se principima profesionalnog i jednakog tretmana i nediskriminacije te načelima pravovremenosti i opravdanosti, analizirala svaki pojedinačni podnesak i na osnovu Zakona o Agenciji predmetne podneske dostavila na daljnje postupanje nadležnim institucijama u Bosni i Hercegovini.

Tabelarni pregled podnesaka sa indicijama koruptivnih ponašanja zaprimljenih od strane Agencije za period od 01.08.2022. do 30.06.2023. godine

Institucija	Broj podnesaka	Opis indicija krivičnog djela, prekršaja ili nepravilnosti u radu
Institucije sa javnim ovlaštenjima na svim nivoima vlasti u BiH, općinske i gradske uprave	46	<i>Primanje poklona i drugih oblika koristi, davanje poklona i drugih oblika koristi, zloupotreba položaja ili ovlaštenja, pronevjera u službi, prevara u službi, nesavjestan rad u službi, krivotvorenje službene isprave, protuzakonita naplata i isplata, sukob interesa, nezakonito imenovanje, nepravilnosti u provođenju konkursne procedure i nepravilnosti u vezi realizacije javnih nabavki.</i>
Visoko, sudsko i tužilačko vijeće BiH (VSTV) i pravosudni organi na svim nivoima u BiH	18	<i>Zloupotreba položaja ili ovlaštenja, nepravilnosti u radu, primanje dara i drugih oblika koristi.</i>
Finansijski i privatni sektor, organizacije civilnog društva i fizička lica	13	<i>Zloupotreba položaja ili ovlaštenja, primanje dara i drugih oblika koristi, nesavjesno privredno poslovanje, nepravilnosti u radu, nepravilnosti u provođenju konkursne procedure.</i>
Zdravstvene ustanove u BiH	6	<i>Nepravilnosti u provođenju konkursne procedure, primanje dara i drugih oblika koristi, traženje dara i drugih oblika koristi.</i>
Agencije za provedbu zakona u BiH	4	<i>Mobing, primanje dara i drugih oblika koristi, traženje dara i drugih oblika koristi.</i>
Obrazovne institucije	4	<i>Nepravilnosti u provođenju konkursne procedure, primanje dara i drugih oblika koristi.</i>
UKUPNO	91	

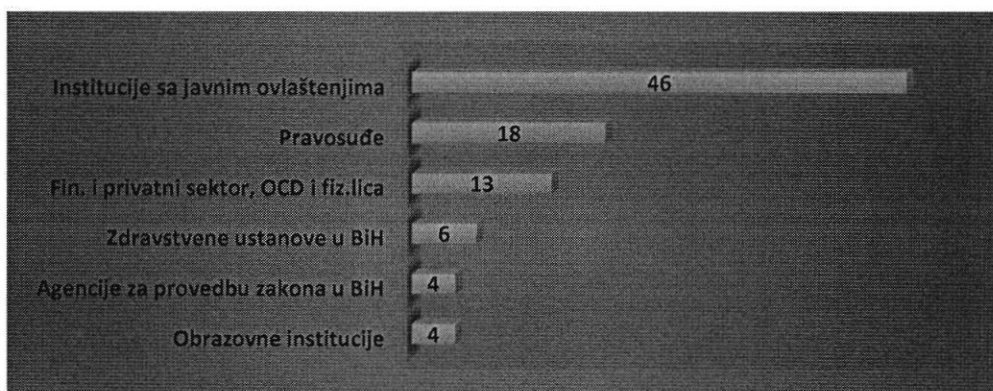
Pregled zaprimljenih podnesaka sa indicijama koruptivnog ponašanja u odnosu na kriterij anonimnosti u periodu od 01.08.2022. do 30.06.2023. godine

■ Anonimne prijave ■ Prijave sa poznatim identitetom

Od ukupnog broja zaprimljenih prijava **37 (41 %)** su bile anonimnog karaktera, a **54 (59 %)** je bilo prijava sa poznatim identitetom prijavitelja.

Grafički prikaz zaprimljenih prijava za period od 01.08.2022 do 30.06.2023. godine (po sektorima)

Uvidom u prijave sa indicijama koruptivnog ponašanja u periodu od 01.08.2022. do 30.06.2023. godine, možemo zaključiti da se koruptivne pojave odnose najviše na institucije sa javnim ovlaštenjima, a u vezi sa sljedećim krivičnim djelima i nepravilnostima u radu: *primanje poklona i drugih oblika koristi, davanje poklona i drugih oblika koristi, zloupotreba položaja ili ovlaštenja, pronevjera u službi, prevara u službi, nesavjestan rad u službi, krivotvorenje službene isprave, protuzakonita naplata i isplata, sukob interesa, nezakonito imenovanje i nepravilnosti u provođenju konkursne procedure.*

Agencija je u izvještajnom periodu zaprimila **ukupno 34 odgovora** i/ili izjašnjenja od različitih institucija. Najviše odgovora Agencija je zaprimila od nadležnih tužilaštava u BiH. U **23 odgovora nadležnih tužilaštava**, ocijenjeno je kako u prijavama podnositelja nisu navedene radnje na osnovu kojih bi nadležna tužilaštva mogla pokrenuti istrage za počinjeno krivično djelo.

U odnosu na informacije o prijavama koruptivnog ponašanja koje je Agencija zaprimila od ostalih institucija BiH, prvenstveno od institucija izvršne vlasti u BiH, iz istih se može zaključiti da institucije koje imaju uređene odnose normativnim aktima u borbi protiv koruptivnih

aktivnosti daju potpunije odgovore u smislu nadležnog postupanja po konkretnoj prijavi i rezultatima tih aktivnosti.

U izvještajnom periodu postignut je viši nivo saradnje sa tužilaštvima u BiH, u pogledu svih prijava u kojima se navode indicije o koruptivnom ponašanju odgovornih lica i pojedinaca kako u institucijama BiH, tako i u drugim segmentima u kojima se odvijaju različite društvene aktivnosti.

Značajno je napomenuti uspostavljenu saradnju sa USAID u okviru projekta „Pravosuđe protiv korupcije u BiH“, čiji je cilj da podstakne povjerenje građana u pravosuđe, prepoznavanjem snažnog iskoraka svih pravosudnih organa u predmetima kako opće i endemske korupcije, privrednog i organiziranog kriminala visokog nivoa, kao i prevencija korupcije u pravosudnim institucijama i jačanje njihovog integriteta.

Jedan od najboljih primjera djelovanja Agencije odnosi se na organizovanja Okruglog stola sa kontakt tačkama tužilaštava u BiH, koji je održan u novembru 2022. godine, uz pomoć iz USAID-a. Kao rezultat međusobne saradnje inovirani su odnosno kreirani: Novi Obrazac za prijavu korupcije; Uputstvo za popunjavanje obrasca za prijavu korupcije za prijavitelje i konačno Uputstvo za službenike APIK-a u vezi prijema prijava za koruptivno ponašanje i popunjavanja obrasca za prijavu korupcije.

Ocjena stanja, izazovi i preporuke

U narednom periodu posebno će se afirmisati preuzimanje inoviranog obrasca prijave korupcije i Uputstva za popunjavanje obrasca za prijavu korupcije za prijavitelje putem linka te digitalni način korespondencije sa prijaviteljima kako bi se podsticali na dostavu što konkretnijih podataka o koruptivnim ponašanjima u svojim predstavkama.

Provođenje Zakona o zaštiti prijavitelja korupcije

Svrha i opis

Zakonom o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju u institucijama BiH predviđeno je da su nosioci implementacije ovog zakonskog rješenja Agencija i Upravni inspektorat Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Upravni inspektorat). U skladu sa nadležnostima Agencije definiranih ovim Zakonom kao i realizacijom specifičnih mjera iz strateškog okvira borbe protiv korupcije, Agencija je u izvještajnom periodu preduzimala aktivnosti usmjerene na efikasnu i pravovremenu provedbu ovog Zakona.

Rezultati rada

U okvirima nadležnog postupanja u provedbi Zakona o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju u institucijama BiH, Agencija je u periodu od 01.08.2022. do 30.06.2023.godine, **zaprimila dva zahtjeva za dodjelu statusa zaštićenog prijavitelja korupcije**. Jedan zahtjev je odbijen iz razloga neispunjenosti uslova neophodnih za dodjelu statusa, dok je u drugom slučaju dodijeljen status zaštićenog prijavitelja korupcije u institucijama Bosne i Hercegovine.

Pored navedenog, u izvještajnom periodu izvršen je i jedan inspekcijski nadzor od strane Upravnog inspektorata Ministarstva pravde BiH, a koji se odnosi na zahtjev za otklanjanja štetnih radnji učinjenih prema zaštićenom prijavitelju korupcije u jednoj državnoj instituciji.

U skladu sa naprijed navedenim, Agencija je detaljno analizirala predmet, organizuirala sastanak sa Upravnim inspektoratom Ministarstva pravde BiH te utvrdila da nisu počinjene štetne radnje spram zaštićenog prijavitelja korupcije.

U slučaju već dodijeljenih statusa zaštićenih prijavitelja korupcije, Agencija je u skladu sa Zakonom o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju u institucijama BiH proaktivno nadzirala primjenu Zakona, kao i preventivnu svrhu dodijeljenih statusa. U tom smislu ostvarena je pravovremena i neposredna komunikacija sa svim zaštićenim prijaviteljima korupcije a sve u cilju praćenja provedbe Zakona o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju u institucijama BiH.

Ostale aktivnosti

Također, ostvarena je komunikacija i saradnja sa zaposlenima u Kancelariji za borbu protiv korupcije Brčko Distrikta, gdje je Agencija savjetodavno pomogla u slučaju dodjeljivanja jednog statusa zaštićenog prijavitelja korupcije.

Tokom izvještajnog perioda ostvareni su kontakti i upriličen sastanak sa predstavnicima Upravnog inspektorata Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine, kao i kontakti sa sudovima i tužilaštvima u BiH kada se za to ukazala potreba. Obavljeni su i informativni razgovori sa licima koja su samoinicijativno pristupila u prostorije Agencije u vezi sa problematikom zaštite lica koja prijavljuju korupciju u institucijama Bosne i Hercegovine.

Ocjena stanja, izazovi i preporuke

Neusvajanje državne Strategije borbe protiv korupcije izazvalo je određenu dozu nepovjerenja prijavitelja korupcije kako u rad Agencije, tako i u mehanizam zaštite lica koja prijavljuju korupciju. Direktna posljedica toga je smanjenje broja lica koja su tokom izvještajnog perioda podnijela zahtjev za zaštitu.

Kada je u pitanju Zakon o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju u institucijama BiH, s obzirom na to da je uočen veliki broj manjkavosti samog Zakona, Agencija je inicirala izmjene i dopune ovog dokumenta, koje, također, još uvijek nisu prošle potrebne procedure koje nisu u nadležnosti ove Agencije.

Također, kada je u pitanju Zakon o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju u institucijama BiH ovaj Zakon se odnosi isključivo na državne službenike i zaposlenike na državnom nivou, dok druge nivoe vlasti ne obuhvata.

2.3. Nadzor nad izradom i provođenjem planova integriteta, te realizacijom mjera iz usvojenih planova integriteta

Svrha i opis

Agencija je izradila priručnik *Pravila za izradu i provođenje plana integriteta u institucijama u Bosni i Hercegovini* kojim je definisana metodologija i način izrade planova integriteta u institucijama u BiH. Sastavni dio Pravila jeste i Model plana integriteta koji predstavlja ogledni primjerak kako plan integriteta treba izgledati.

Objavljivanjem priručnika sistemski se uređuje procedura izrade i usvajanja plana integriteta kao i provođenja mjera i preporuka za poboljšanje integriteta unutar institucije kao i način izvještavanja institucija prema Agenciji gdje ova institucija preuzima ulogu koordinirajućeg i kontrolnog tijela s obzirom na to da institucijama pruža stručno-konsultativnu pomoć prilikom izrade dokumenta te vrši kontrolu nad realizacijom mjera za poboljšanje integriteta u institucijama.

Plan integriteta je preventivni antikorupcijski mehanizam čiji cilj nije rješavanje pojedinačnih slučajeva korupcije, niti procjena integriteta pojedinaca unutar institucije već uspostavljanje mehanizama koji će uticati na smanjenje rizika za nastanak korupcije i drugih nepravilnosti u svim oblastima funkcionisanja institucije. Objektivna samoprocjena ne znači priznanje postojanja korupcije ili drugih nepravilnosti u instituciji, već spoznaja i identifikovanje *moćnosti i nedostataka* koji mogu dovesti do korupcije i drugih nepravilnosti u radu institucije.

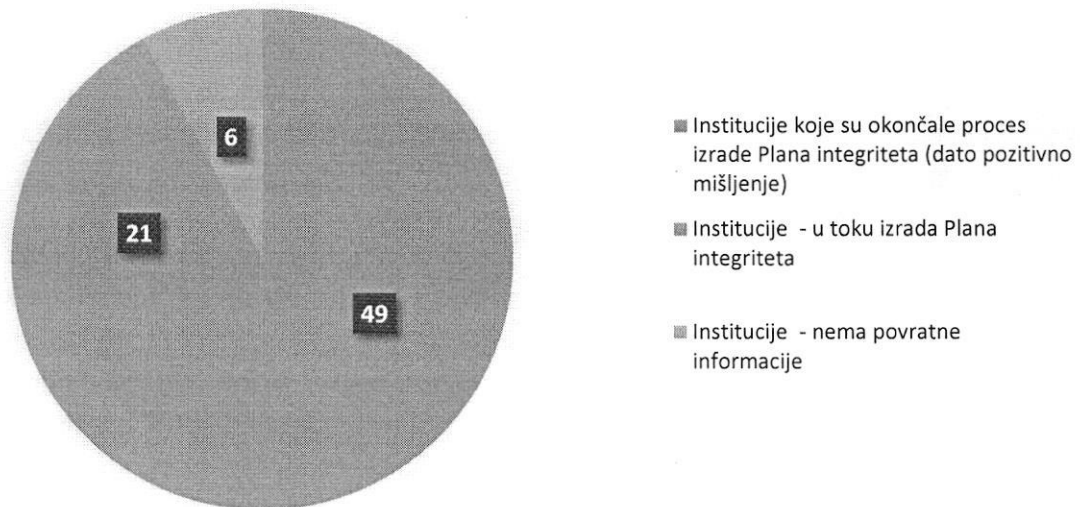
Rezultati rada

Institucije Bosne i Hercegovine

Agencija je 08.06.2023. godine institucijama BiH uputila dopis kojim ih je podsjetila da su u obvezi finalizirati aktivnosti usmjerene na izradu planova integriteta, kao i dopis institucijama da ih podsjeti da su u obvezi izraditi planove integriteta.

Također, 11.05.2023. godine poslan je dopis institucijama koje su okončale proces izrade planova integriteta. Pored obaveze da izrade vlastite planove integriteta, institucije su u obavezi da Agenciji podnose izvještaj o provođenju mjera/preporuka za poboljšanje integriteta najmanje jednom godišnje, a po potrebi i češće.

Proces izrade Planova integriteta u institucijama BiH (76 institucija)

U cilju realizacije pomenute aktivnosti, Agencija je sačinila upitnik koji je prosljeđen institucijama koje su okončale proces izrade planova integriteta s ciljem izvještavanja o provođenju mjera/preporuka za poboljšanje integriteta za 2022. godinu. Na osnovu prikupljenih podataka sačinjen je zbirni izvještaj o rizičnim područjima u radu bh. institucija, najčešćim rizicima na nepravilnosti i koruptivno dejstvo te stepenu realizacije mjera iz planova integriteta.

Upitnik je poslan na mail adrese 41 institucije koje su okončale proces izrade planova integriteta, 37 institucija je popunilo upitnik te je na osnovu njihovih odgovora urađena analiza procesa realizacije mjera iz usvojenih planova integriteta. Popunjavanjem upitnika institucije su ispunile obavezu izvještavanja Agencije o stepenu realizacije mjera/preporuka iz usvojenih planova integriteta.

Oblasti djelovanja institucije u okviru kojih se identificiraju i analiziraju rizici koji su predmet analize kroz planove integriteta dijele se na:

- Specifične (posebne) oblasti koje se odnose na specifične nadležnosti institucija,
- Zajedničke oblasti (oblasti koje se smatraju zajedničkim za sve institucije).

Zbirnim izvještajem koje su institucije poslale Agenciji kao zajedničke rizične oblasti izdvojene su:

- Upravljanje /rukovođenje institucijom;
- Upravljanje materijalno – finansijskim sredstvima;
- Javne nabavke;
- Upravljanje dokumentacijom/Kancelarijsko poslovanje;
- Upravljanje kadrovima (ljudskim resursima);
- Sigurnost;
- Etika i lični integritet;

- Sukob interesa;
- Prijem poklona;
- Postupanje po prijavama korupcije;
- Zaštita uzbunjivača.

Specifične (posebne) oblasti institucija definisane su posebnim nadležnostima koje svaka institucija posebno posjeduje, a zasnovane su na zakonima. Specifične (posebne) oblasti su oblasti radi kojih je institucija, na osnovu posebnog zakona, osnovana. Svaka institucija je za sebe izdvojila vlastite specifične oblasti koje je definisala vlastitim planovima integriteta.

Ostali nivoi upravne strukture u Bosni i Hercegovini

Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije pruža stručnu pomoć i koordinira proces izrade planova integriteta i na ostalim nivoima upravne strukture u Bosni i Hercegovini. U nastavku izvještaja slijedi pregled institucija na ostalim nivoima upravljanja koje su započele, odnosno koje su okončale proces izrade planova integriteta.

Nivo upravne strukture u Bosni i Hercegovini	Započet proces izrade Plana integriteta	Završen proces izrada plana integriteta i Agencija dala mišljenje
Federacija Bosne i Hercegovine	7	15
Tuzlanski kanton	6	17
Unsko-sanski kanton	3	4
Bosansko-podrinjski kanton	1	
Posavski kanton	1	
Kanton Sarajevo	11	5
Hercegovačko-neretvanski kanton	2	
Brčko distrikt Bosne i Hercegovine	6	4
Jedinice lokalne samouprave	4	13

3.3. Ostale aktivnosti

Održavanje edukacija i radno-konsultativnih sastanaka na temu izrade planova integriteta u institucijama u BiH:

- Agencija za istrage i zaštitu BiH – SIPA,
- Granična policija BiH;
- Ministarstvo civilnih poslova BiH;
- Zavod za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera

Saradnja Agencije sa USAID-ovim „Projektom pravosuđa u BiH“ za uposlenike pravosudnih institucija BiH na temu jačanja etike i integriteta. Održano je niz radionica i to:

- 26.01. 2023. – Sarajevo
- 31.03. 2023. – Mostar
- 05.05. 2023. – Banja Luka
- 26.05. 2023. – Bihać

Ocjena stanja, izazovi i preporuke

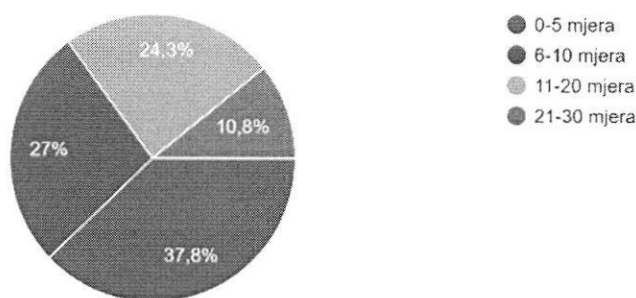
Tokom izvještajnog perioda zabilježeni su različiti izazovi kada je u pitanju samoprocjena integriteta institucija kroz izradu i usvajanje planova integriteta. Prvenstveno se navedeni izazovi ogledaju u imenovanju koordinatora i radnih grupa, gdje većinu posla obavlja isključivo koordinator, a izrada dokumenta je kompleksan detaljan zadatak.

U cilju pojednostavljenja procesa, Agencija je izradila Priručnik „Pravila za izradu i provođenje planova integriteta u institucijama BiH“ i sastavni dio navedenog dokumenta je Model Plana integriteta koji je sačinjen u cilju da članove radne grupe „provede“ korak po korak kroz navedeni proces. Također, kreirane su i različite vrste upitnika za samoprocjenu integriteta unutar institucija. Agencija je na raspolaganju po pitanju pružanja stručne pomoći kod izrade planova integriteta.

Na osnovu analize postojećeg stanja unutar institucije koju vrši radna grupa kao i odgovora iz upitnika za samoprocjenu integriteta, radna grupa izrađuje prijedlog mjera za poboljšanje integriteta institucije. Mjere za unapređenje integriteta institucije mogu biti: visokog, umjerenog ili niskog prioriteta, u zavisnosti od intenziteta rizika, odnosno ukoliko je rizik visokog intenziteta onda je i mjera visokog prioriteta. Sa ciljem efikasne realizacije mjera, neophodno je da se za svaku mjeru pojedinačno odredi odgovorna osoba kao i rokovi za realizaciju predloženih mjera. U nastavku izvještaja slijedi analiza provodivosti mjera iz usvojenih planova integriteta institucija.

Koliko je mjera iz Plana integriteta u potpunosti provedeno/realizovano?

37 odgovora

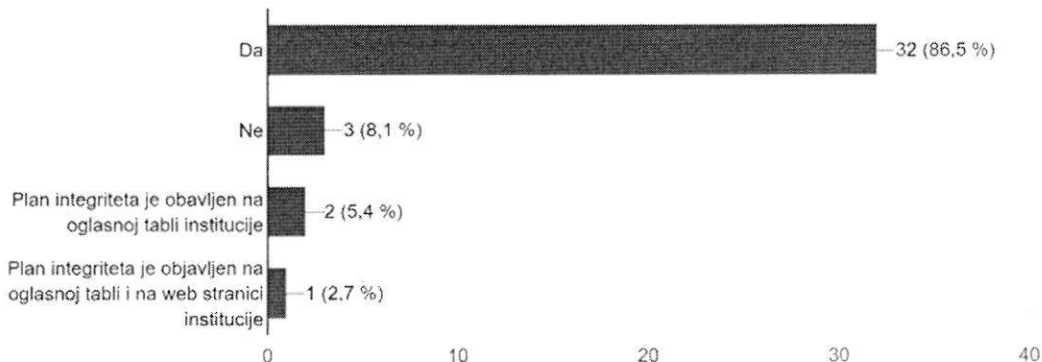

5

⁵ Većina institucija je realizovala do 5 mjera iz razloga što su institucije tek usvojile Planove integriteta i što još uvijek nije proteklo vrijeme za realizaciju pojedinih mjera.

Da li je Plan integriteta objavljen na web stranici institucije?

37 odgovora

6

2.4. Mišljenja na zakonske i podzakonske akte u skladu sa Jedinstvenim pravilima za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine i Zakonom o Agenciji

Svrha i opis

U okviru svojih nadležnosti utvrđenih u Zakonu o Agenciji, Agencija prati efekte primjene zakona i podzakonskih akata koji imaju za cilj prevenciju korupcije, daje mišljenja i instrukcije u vezi sa njihovom primjenom, inicira aktivnosti u vezi sa izmjenama i dopunama postojećih zakonskih rješenja te vrši njihovo usklađivanje i daje mišljenja na nacрте zakona u skladu sa Jedinstvenim pravilima za izradu pravnih propisa u institucijama BiH.

U tom smislu, osnovni cilj Agencije je da kroz svoje stručna mišljenja pomaže u stvaranju uvjeta za izradu i donošenje kvalitetnijih propisa utemeljenih na antikorupcijskim principima koji prije svega podrazumijevaju zakonitost, transparentnost i javnu kontrolu, jednak tretman i nediskriminaciju kao i zabranu korumpiranog ponašanja. Obavljanje ovih poslova podrazumijeva pregled forme i sadržaja nacрте ili usvojenih zakonskih/podzakonskih propisa s ciljem da se otkriju i na najmanji stepen svedu budući rizici od korupcije koju ti propisi mogu omogućiti.

Rezultati rada i ostale aktivnosti

U izvještajnom razdoblju Agencija je poduzela slijedeće aktivnosti:

- Agencija za javne nabavke dostavila je Agenciji prijedlog krivične odredbe iz oblasti javnih nabavki za inicijativu za izmjene i dopune Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine. Agencija je u skladu sa svojim nadležnostima izvršila procjenu

⁶ Prilikom davanja mišljenja na planove integriteta institucije, APIK uvijek daje preporuku da se, u cilju promovisanja načela otvorenosti i transparentnosti u radu institucija, usvojeni planovi objave na službenim web stranicama institucija.

potencijalnih rizika od korupcije u navedenom dokumentu, održala radno-konzultativne sastanke na kojima je detaljno razmotrila navedeni dokument, nakon čega je pripremila i dostavila svoje stručno mišljenje Agenciji za javne nabavke.

- Ured za prevenciju korupcije i koordinaciju aktivnosti na suzbijanju korupcije u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine obratio se Agenciji sa zahtjevom za davanje mišljenja na Nacrt Zakona o Uredu za prevenciju korupcije i koordinaciju aktivnosti na suzbijanju korupcije. Agencija je u skladu sa svojim nadležnostima izvršila procjenu potencijalnih rizika od korupcije u navedenom dokumentu, održala radne sastanke na kojima je detaljno razmotrila navedeni dokument, nakon čega je pripremila i dostavila svoje stručno mišljenje.
- U okviru aktivnosti vezanih za proces revizije diploma na teritoriji Bosne i Hercegovine, Ured za borbu protiv korupcije Zeničko-dobojskog kantona obratio se Agenciji sa zahtjevom za davanje mišljenja u procesu revizije diploma jedinica lokalne samouprave. S obzirom na to da je proces revizije diploma u Bosni i Hercegovini aktivnost koju je inicirala Agencija 2017. godine, Agencija je dostavila Uredu za borbu protiv korupcije Zeničko-dobojskog kantona svoje stručno mišljenje.
- U skladu sa Jedinstvenim pravilima za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine, Uprava za indirektno oporezivanje obratila se Agenciji za davanje mišljenja na Nacrt zakona o porezu na dodatnu vrijednost. Agencija je shodno svojim nadležnostima formirala radnu grupu koja je izvršila detaljnu analizu navedenog dokumenta s ciljem utvrđivanja postojanja potencijalnih rizika od korupcije. U vezi s tim održano je nekoliko radno-konsultativnih sastanaka, nakon čega je Agencije dostavila svoje mišljenje na Nacrt zakona o porezu na dodanu vrijednost.
- Agencija je pokrenula proceduru za procjenu rizika od korupcije u Nacrtu Zakona o vanjskim poslovima Bosne i Hercegovine. U tom smislu održan je radno-konzultativni sastanak sa predstavnicima Ministarstva vanjskih poslova BiH nakon čega je Agencija dala mišljenje.
- Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine obratilo se Agenciji sa zahtjevom za davanje mišljenja na Prednacrt Zakona o sprječavanju sukoba interesa u institucijama Bosne i Hercegovine u skladu sa Jedinstvenim pravilima za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine. U tu svrhu održan je radni sastanak između predstavnika ove dvije institucije na kojem su razmijenjene informacije, stručne stavovi i zapažanja. Nakon toga, Agencija je u skladu sa svojim nadležnostima izvršila procjenu potencijalnih rizika od korupcije u navedenom dokumentu te pripremila i dostavila svoje stručno mišljenje.

Ocjena stanja, izazovi i preporuke

U dosadašnjem radu svjedočili smo da je veliki broj propisa na državnom nivou vlasti „zaobišao“ proceduru procjene rizika od korupcije u propisima iako je Jedinstvenim pravilima ali i Pravilima za konsultacije predviđeno učešće Agencije u cjelokupnom procesu izrade

propisa. Potrebno je osigurati redovnu komunikaciju Agencije sa ministarstvima i tijelima koja rade na izradi propisa kako bi se ovakve situacije svele na minimum.

2.5. Edukacije iz oblasti prevencije korupcije

Svrha i opis

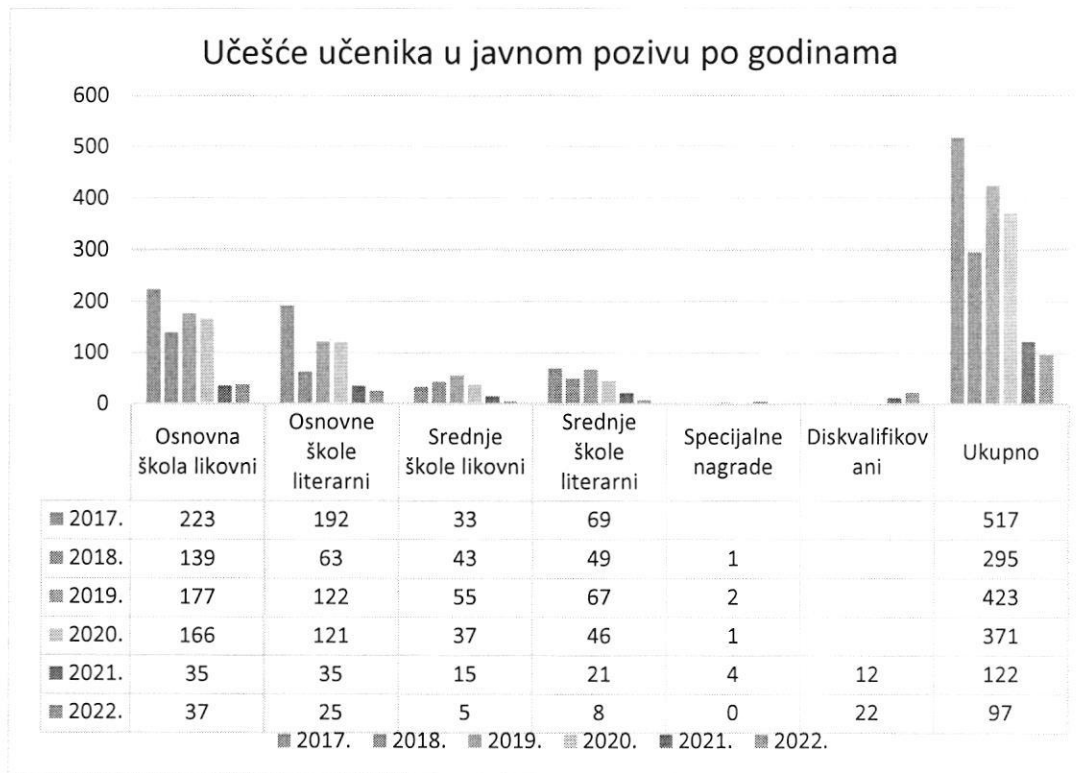
Preventivna uloga Agencije se ostvaruje razvojem edukativnih programa po pitanju prevencije korupcije i borbe protiv korupcije. Svrha edukacija je promjena i jačanje svijesti o štetnosti korupcije u društvu.

Agencija razvija i provodi edukativne programe kako samostalno tako i u saradnji sa domaćim i stranim institucijama i organizacijama civilnog društva. Navedena aktivnost se provodi kroz edukativne programe u saradnji sa entitetskim ministarstvima obrazovanja, Brčko distrikta BiH i kantona, te u saradnji sa lokalnom i međunarodnom akademskom zajednicom.

Rezultati rada

Sistemska preventivno djelovanje protiv korupcije

Svake godine Agencija provodi projekat Javnog poziva za učenike osnovnih i srednjih škola u cilju podizanja svijesti djece i omladine o štetnosti korupcije. Javni poziv za učešće učenika osnovnih i srednjih škola se provodi kontinuirano od 2017. godine i do sada je obuhvatio 1803 učenika.

Grafikon pokazuje da su trendovi kontinuirane saradnje Agencije sa ministarstvima obrazovanja održavaju usprkos otežanim okolnostima koje su nastale u periodu COVID 19.

Razlika od 2021. godine se pojavljuje zbog izmjena propozicijama Javnog poziva. Naime, od 2021. godini predselekcija učeničkih radova je ostavljena školama, te su škole dostavljale po jedan likovni i po jedan literarni rad.

Analiza učešća učenika osnovnih i srednjih škola u Bosni i Hercegovini u javnom pozivu za 2022. godinu na temu "Ne možeš me kupiti":

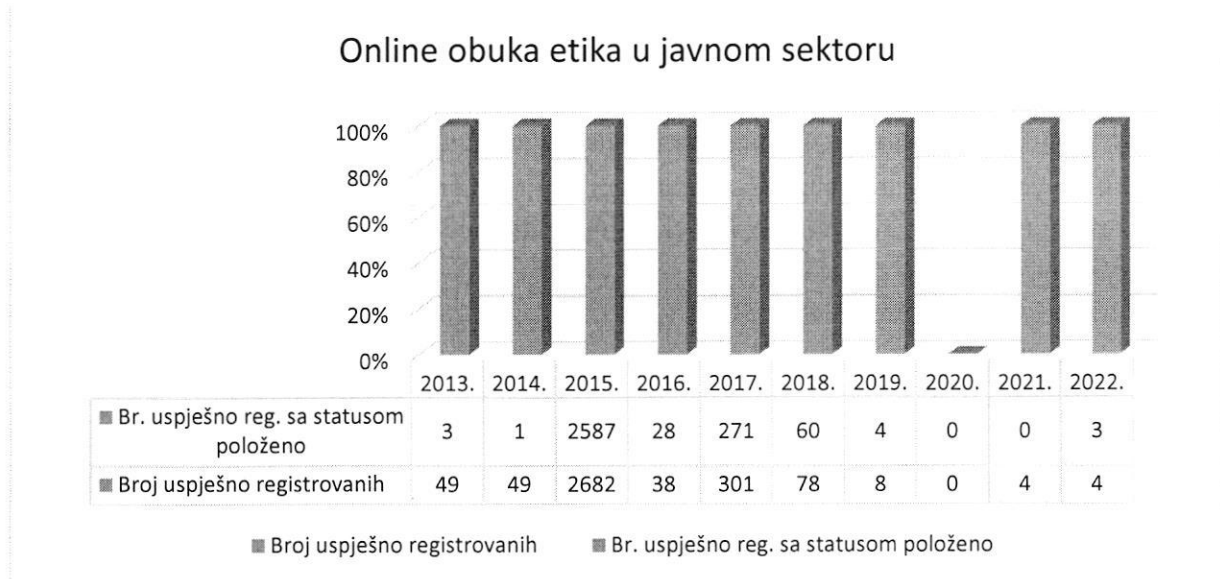
Grafikon pokazuje procentualnu strukturu učešća osnovnih i srednjih škola u Javnom pozivu „Ne možeš me kupiti“ za učenike osnovnih i srednjih škola u cilju edukacije i jačanja svijesti o štetnim učincima korupcije koji je proveden u 2022. godini.

U cilju promoviranja vrijednosti etike i integriteta Agencija svake godine izrađuje kalendare i promo film koji sadrže najbolje radove, te se isti dostavljaju učenicima i školama koje oni pohađaju. Realizacija i postignuti rezultati u sistemskom preventivnom djelovanju Agencije, predstavljeni tabelarno:

- Stručno usavršavanje nastavnog kadra u oblasti antikorupcije, etike i integriteta:
 - Zeničko-dobojski kanton, 11.01.2023., 25 učesnika uspješno završilo edukaciju
 - Kanton Sarajevo, 16.01.2023., 74 učesnika uspješno završili edukaciju
- Saradnja sa akademskom zajednicom:
 - Postignut je dogovor sa Rektorskom konferencijom za potpisivanje memoranduma o razumijevanju i saradnji sa članicama Rektorske konferencije.
- Saradnja u oblasti naučnih istraživanja:
 - I (prva) naučno-stručna konferencija sa međunarodnim učešćem, radovi objavljeni u *Kriminalističke, kriminološke i pravne teme -časopis za kriminalističku, kriminološku i pravnu teoriju i praksu*, broj: 2/2023. , godina II ISSN: 2774-2799, Centar za kriminalistička, kriminološka i pravna istraživanja.

- Javni poziv za učešće učenika osnovnih i srednjih škola u izradi radova na temu prevencije i borbe protiv korupcije
 - Projekat proveden i predstavljen na Konferenciji povodom Međunarodnog dana borbe protiv korupcije 08.12.2022.
 - Postavljena izložba učeničkih radova u holu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine u periodu 07.12.- 09.12.2022. godine.

Agencija od 2013. godine koristi digitalne alate za sprovođenje obuka. Prva digitalna obuka koja omogućava edukaciju na daljinu je *Etika u javnom sektoru* i ista je bazirana na 8 modula koji se sastoje iz etičkih dilema i to po principu programiranog učenja.

Grafikon pokazuje grafički i tabelarni prikaz korisnika po godinama. Od 3213 registriranih polaznika obuku je uspješno položilo 2958 polaznika.

Ocjena stanja, izazovi i preporuke

Potrebno je ojačati saradnju sa akademskom zajednicom, kako na formalnom nivou potpisivanjem memoranduma o saradnji i razumijevanju sa članicama Rektorske konferencije, tako i dogovoriti saradnju u oblasti istraživanja o korupciji u Bosni i Hercegovini, kako bi se obezbijedio adekvatan referentni okvir za analizu stanja korupcije te mogućnosti identifikacije prioriternih oblasti za preventivno djelovanje. Potrebno je i dalje raditi na jačanju saradnje sa međunarodnim partnerima, medijima i organizacijama civilnog društva posebno za neformalne oblike edukacije o pojavnim oblicima korupcije, mehanizmima za borbu protiv korupcije i podizanja javne svijesti građana o štetnosti korupcije.

2.6. Obilježavanje Međunarodnog dana borbe protiv korupcije (9. decembar)

Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije (APIK) organizirala je 8. decembra 2023. godine, u Sarajevu, konferenciju povodom 9. decembra – Međunarodnog dana borbe protiv korupcije.

Konferenciju pod nazivom „Izgradnja puta evropske budućnosti BiH“ otvorio je predsjedavajući Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH dr. Denis Zvizdić.

Konferencija je okupila predstavnike relevantnih institucija sa svih nivoa vlasti u BiH te predstavnike EU i diplomatskog kora u BiH, međunarodnih i regionalnih organizacija i inicijativa koje djeluju u BiH, predstavnike zemalja regije i organizacija civilnog društva.

Cilj konferencije bio je poslati snažnu poruku o opredijeljenosti APIK-a za borbu protiv korupcije te predstaviti ključnih aktivnosti i razmijeniti informacije iz ove oblasti.

Na konferenciji su dodijeljena i priznanja za najbolje učeničke likovne i literarne radove na temu „ Ne možeš me kupiti“ te je upriličena izložba sa učeničkim radovima.

III MEĐUNARODNA SARADNJA

Obaveza Agencije je da saraduje sa međunarodnim organizacijama, institucijama, inicijativama i organima. U vezi sa tim međunarodne organizacije i institucije daju preporuke iz oblasti borbe protiv korupcije s ciljem usklađivanja nacionalnog zakonodavstva sa zakonodavstvom EU i primjene međunarodnih standarda.

Delegacija Evropske unije u Bosni i Hercegovini

Svrha i opis

Uloga Delegacije Evropske unije u Bosni i Hercegovini prvenstveno je usmjerena na:

- Predstavljanje, objašnjavanje i primjenu politike EU.
- Analizu i izvještavanje o politikama i kretanjima u zemlji.
- Vođenje pregovora u skladu sa njenim mandatom.

Funkcioniše pod rukovodstvom visokog predstavnika Unije za zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku/potpredsjednika Komisije. Promoviše interese EU koji su ugrađeni u zajedničkim politikama koje, između ostalog, obuhvataju vanjskeposlove i sigurnosna pitanja, trgovinu, poljoprivredu, ribarstvo, okoliš, saobraćaj, zdravstvo i sigurnost. Igra ključnu ulogu u realizaciji vanjske finansijske pomoći EU. Ova pomoć odnosi se prevashodno na sredstva koja se dodjeljuju iz Instrumenta za pristupnu pomoć (IPA).⁷

Rezultati rada

Na zahtjev Evropske Komisije u izvještajnom periodu dostavljene su informacije za pripremu sljedećih dokumenata:

- **Izveštaja Evropske komisije o Bosni i Hercegovini**
- **Nacrt Strategije za borbu protiv korupcije i Akcionog plana za period 2022-2024. godina**, kao i relevantni dokumenti upućeni su Delegaciji EU na mišljenje 24.10.2022. godine.

⁷ https://www.eeas.europa.eu/bosnia-and-herzegovina/ko-smo-mi_bs?s=219

Pored navedenog, a na inicijativu menadžmenta Agencije, u oktobru 2022. godine organiziran je i radno-konsultativni sastanak sa predstavnicima EU Delegacije u BiH na kojem su razmijenjene informacije o tekućim aktivnostima Agencije uz naglasak na daljnjoj saradnji u vezi sa procesom EU integracija BiH kroz prizmu borbe protiv korupcije i ispunjavanja 14 prioriteta iz Mišljenja EK. Naglašena je potreba intenziviranja komunikacije sa EU delegacijom, posebno u smislu pripreme i inoviranja strateških politika BiH u oblasti borbe protiv korupcije.

Također, u periodu novembar-decembar 2022. godine održan je niz konsultacija sa osobljem EU Delegacije, kao i eksternim ekspertima, a sa ciljem pripreme novog ciklusa projektne podrške sistemu za sprečavanje korupcije u BiH a kroz prizmu EU fondova za ovu oblast.

Ostale aktivnosti

U izvještajnom periodu realizirane su sljedeće aktivnostivezane za proces EU integracija BiH :

- Ažuriran je Akcioni fische Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA III) za 2023. godinu. Ovom procesu svoj doprinos dali su i predstavnici agencije iz oblasti borbe protiv korupcije u Strateškom odgovoru za IPA III za Bosnu i Hercegovinu te izvršili pripremu pripadajućih Akcionih fischea za period 2024-2025.
- Također, Agencija je ostvarila aktivan angažman i u ulozi „cross-cutting“ planiranja IPA III. Agencija je dala mišljenje na akcione fischee IPA III za sektor za obrazovanje, socijalnu politiku i zapošljavanje u smislu povećanja transparentnosti urađenih analiza a u vezi potreba u sektoru obrazovanja na kojem je fokus za 2023. godinu, te uvođenje principa transparentnosti kod kriterija za izbor korisnika usluga i roba i izbora ponuđača opreme, izrade interaktivnih platformi, kao i stručnog kadra zaduženog za edukaciju.
- Predstavnici Agencije uzeli su učešće i na obuci u organizaciji DEI-a, a na temu *“Upravljanje projektnim ciklusom i priprema projekata za potrebe programiranja pretpristupne pomoći Evropske unije“*, koja je održana 20. i 21.09.2022. godine u Sarajevu.
- Agencija je dala doprinos iz domena antikorupcije, a vezano za održavanje **Šestog sastanka Pododbora za pravdu, slobodu i sigurnost**. Predmetni sastanak održan je 8.12.2022. godine uz aktivno učešće predstavnika Agencije. U nastavku procesa je APIK 25.01.2023. godine pripremio dodatne odgovore u pismenom obliku, te povratno dostavio DEI BiH. U šestom mjesecu 2023. godine su na zahtjev DEI-a pripremljene informacije u okviru šestomjesečnog izvještavanja, a vezano za preporuke date nakon Šestog sastanka Pododbora za pravdu, slobodu i sigurnost.
- Nadalje je predstavnik Agencije uzeo učešće na **Šestom sastanku Odbora za stabilizaciju i pridruživanje**, a koji je održan u online formatu 16.06.2023. godine.
- Pored ovih aktivnosti, Agencija u kontinuitetu izvještava Direkciju za evropske integracije (DEI) o poduzetim aktivnostima iz domena antikorupcije a u kontekstu

pripreme Priloga⁸ i Dopunu⁹ priloga institucija u Bosni i Hercegovini za 2022./2023. godinu, a vezano za **Izveštaj o napretku BiH**.

U Izveštaju pored ostalog ističu kako je potrebno u velikoj mjeri ojačati nezavisnost tijela za sprječavanje korupcije na kantonalnom nivou, kao i njihove ljudske i materijalne resurse.

GRECO (Grupa država u borbi protiv korupcije)

Svrha i opis

Grupa država u borbi protiv korupcije (Group of States against Corruption – GRECO) je uspostavljena kao mehanizam za monitoring u skladu s Djelomičnim i proširenim sporazumom o uspostavljanju „Grupe država protiv korupcije – GRECO”, koji je Komitet ministara Vijeća Europe usvojio 5. maja 1998. godine.

Njen cilj je da se, koristeći proces uzajamne evaluacije i međusobnog pritiska, vrši monitoring država potpisnica u njihovom djelovanju u oblasti borbe protiv korupcije. Pronalaženja nedostataka u antikorupcijskim politikama spomenutih država je korisno, jer potiče na neophodne zakonodavne, institucionalne i praktične reforme. Svaka država koja potpiše Krivičnoppravnu ili Građanskopravnu konvenciju Vijeća Europe o korupciji automatski postaje članica GRECO-a i njegovih sistema evaluacije.

Imajući u vidu proces ispunjavanja GRECO preporuka važno je posebno naglasiti da je u **Prvom krugu** evaluacije snažno naglašena nezavisnost pravosuđa, u **Drugom krugu** evaluacije ispitan je posebno izvršni nivo javne uprave, a fokus **Trećeg kruga evaluacije** usmjeren je na inkriminaciju korupcije (uključujući onu u vezi s članovima parlamenata, sudaca i tužitelja) i sprečavanje korupcije u kontekstu političkog finansiranja.

Četvrti krug evaluacije GRECO-a započet je 1. januara 2012. godine i bavi se “Sprječavanjem korupcije među članovima parlamenta, sucima i tužiteljima”.

Peti krug GRECO evaluacije pokrenut je 01. januara 2017. godine i bavi se „Sprječavanjem korupcije i unaprjeđenjem integriteta u centralnim vladama (najviše izvršne funkcije) i agencijama za provedbu zakona“.

Rezultati rada

U oktobru 2022. godine APIK-u je isporučen Evaluacijski izvještaj za Bosnu i Hercegovinu u okviru Petog kruga evaluacije. S tim u vezi, izvršena je analiza preporuka GRECO-a koje se odnose na predmetni Izveštaj, a koji se bavi „*Sprečavanjem korupcije i unaprjeđenjem integriteta u centralnim vladama (najviše izvršne funkcije) i agencijama za provedbu zakona*“.

⁸ Prilog institucija u Bosni i Hercegovini za period od 15.05. 2022. do 01.03.2023. godine

⁹ Dopuna Priloga institucija u Bosni i Hercegovini za period od 01.03. 2022. do 17.05.2023

Agencija iz svoje nadležnosti redovno izvještava Ministarstvo sigurnosti BiH¹⁰ o postignutom napretku u ispunjavanju preporuka GRECO. Evaluatori GRECO-a su identifikovali **aktivnosti lobiranja kao jedan od izvora rizika korupcije**, te konstatirali u Privremenom izvještaju o usklađenosti BiH sa preporukama GRECO u Četvrtom krugu evaluacije da nisu poduzeti opipljivi rezultati na uvođenju pravila za parlamentarce kod interakcije sa trećim licima.¹¹ U cilju ispunjavanja preporuka GRECO-a, Agencija je inicirala održavanje sastanka sa Agencijom za sprječavanje korupcije iz Crne Gore 26.09.2022. godine u Podgorici, Agencijom za sprječavanje korupcije Republike Srbije 12.10.2022. godine u Beogradu i Državnom Komisijom za prevenciju korupcije Sjeverne Makedonije (SCPC) 08.11.2022. godine, kako bi se intenziviralo unapređenje dalje saradnje, kao i razmjena iskustva vezano za Zakon o lobiranju predmetnih zemalja te eventualnog pokretanja izrade propisa o lobiranju u BiH.

Inicirano je potpisivanje Memoranduma o razumijevanju i saradnji između Agencije za sprječavanje korupcije Crne Gore i ove Agencije. Koncipiran je Prijedlog Memoranduma, a akcenat je stavljen na razmjenu iskustva i dobre prakse vezano za Zakon o lobiranju kao i podrška u implementaciji mjera sadržanih u Mapi puta UNODC-a.

Ured UN-a za droge i kriminal u Beču (UNODC)

Svrha i opis

U decembru 2000. godine Generalna skupština Ujedinjenih nacija odlučila je da formira ad hoc komitet za pregovore o efikasnom međunarodno-pravnom instrumentu protiv korupcije koji će se voditi u Uredu UN-a za droge i kriminal u Beču (UNODC). Treba istaći i da je Konvencija Ujedinjenih naroda protiv korupcije (UNCAC) prvi pravno obavezujući međunarodni antikorupcijski instrument. Bosna i Hercegovina je potpisala predmetnu Konvenciju 16.9.2005. godine, a ista je ratificirana 26.10. 2006. godine.

UNCAC je trenutno potpisalo 140 država¹². Obaveze država ugovornica prema Konvenciji svrstavaju se u pet kategorija i to:

- Preventivne mjere;
- Kriminalizacija;
- Međunarodna saradnja;
- Povrat dobara;
- Tehnička saradnja i razmjena informacija.

U cilju efikasnijeg provođenja Konvencije Ujedinjenih naroda protiv korupcije (UNCAC) Sekretarijat UNODC-a provodi reviziju provođenja UNCAC-a u državama potpisnicima predmetne Konvencije.¹³

¹⁰ APIK nije nositelj aktivnosti za GRECO izvještaj na nivou Bosne i Hercegovine, niti ima imenovanog stalnog člana u GRECO Delegaciji BiH, što nije u skladu sa praksom i standardima drugih jurisdikcija, gdje GRECO Delegaciju uvijek predvodi predstavnik antikorupcijskih agencija. Ovu problematiku treba urediti donošenjem Odluke o imenovanju GRECO Delegacije za BiH od strane Vijeća ministara BiH.

¹¹ Str.3, tačka 8, preporuka ii, od 03.12.2021. godine

¹² <https://www.unodc.org/unodc/en/corruption/uncac.html>

¹³ <https://www.unodc.org/unodc/treaties/CAC/country-profile/CountryProfile.html?code=BIH>

Rezultati rada

- U cilju efikasnijeg provođenja Konvencije Ujedinjenih naroda protiv korupcije Sekretarijat UNODC-a je organizirao **Mješovitu radionicu o mehanizmu revizije Konvencije Ujedinjenih naroda protiv korupcije (UNCAC)** koja je održana u periodu od 27. do 29. septembra 2022. godine u Kumboru, Crnoj Gori. Cilj radionice bio je da promovira saradnju između organizacija civilnog društva (OCD) i predstavnika institucija. Akcenat je stavljen na upoznavanju različitih aktera sa Mehanizmom za pregled implementacije UNCAC-a. Prisustvo je pored predstavnika Agencije uzelo i više od 30 učesnika iz institucija zemalja regiona, medija i predstavnika nevladinog sektora.
- U nastojanju da se unaprijedi suradnja u borbi protiv korupcije Ured Ujedinjenih naroda za droge i kriminal (UNODC) u BiH je Agenciji uputio poziv za učlanjenje u **Globalnu operativnu mrežu organa za provođenje zakona za borbu protiv korupcije (GlobE Network)**. Agencija je zvanično primljena 23.03.2022. godine u članstvo GlobE Network. Naime, Mreža GlobE formirana je pod pokroviteljstvom UNODC-a, koji je prilikom uspostavljanja ove mreže, u proces savjetovanja uvrstio Stalnu misiju u Beču, sastanak stručnjaka, te su uspostavljene tri Privremene radne grupe sa zadatkom da vrše savjetovanje o različitim komponentama Mreže. Mreža GlobE pruža platformu za međusobnu razmjenu informacija i neformalnu saradnju radi boljeg identifikovanja, istrage i krivičnog gonjenja prekograničnih krivičnih djela korupcije i povrata ukradene imovine.
U tom smislu Agencija je kao punopravni član predmetne mreže, u drugoj polovini 2022. godine koordinirala aktivnosti na učlanjenju Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA), Federalnog Ministarstva unutrašnjih poslova/Federalne uprave policije i Policije Brčko Distrikta BiH u predmetnu Mrežu. Uvažavajući činjenicu da je unutar mreže već registrirano Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske, ovim je uspostavljena vidljiva struktura nadležnih institucija u BiH unutar ove mreže.
- U cilju što efikasnije borbe protiv korupcije u periodu od 20. do 22.09.2022. godine u Splitu (Republika Hrvatska) održana je radionica posvećena mehanizmima komunikacije i saradnje kroz GLOBE mrežu, na kojoj su učestvovali i predstavnici Agencije. U okviru radionice posebno su razmotreni modaliteti razmjene informacija i operativnasaradnja sa fokusom na oduzimanje nezakonito stečene imovine.
- U periodu od 15. do 17. novembra 2022. godine, u Madridu (Španija) održan je Treći plenarni sastanak GLOBE mreže. Na sastanku je, pored predstavnika Agencije, učestvovalo više od 160 predstavnika institucija iz zemalja članica Mreže GlobE. Ključni ciljevi Trećeg sastanka bili su usmjereni na razmjenu informacija među organima članica GlobE u vezi sa pitanjem multijurisdiksijskih istraga iz oblasti krivičnih djela korupcije, kao i pružanje prilike članovima GlobE Mreže, njenim posmatračima i drugim učesnicima da se uključe u formalne i neformalne bilateralne i multilateralne diskusije o operativnim i strateškim pitanjima kako bi unaprijedili predmete na kojima rade.
- U okviru Berlinskog procesa Upravljačka grupa za sigurnost (Security Commitments Steering Group) povjerala je Uredu UN-a za droge i kriminal u Beču (UNODC) projekat izrade **Mape puta za borbu protiv korupcije i nezakonitih finansijskih tokova za Zapadni Balkan**. Projekat je trenutno u fazi izvještavanja o nivou implementacije pojedinačnih ciljeva kao i identifikacije prijedloga novih aktivnosti koje bi postale dio Mape puta za svaku od jurisdikcija na Zapadnom Balkanu.
- Koordinacija delegacije BiH i učešće u nastavku projekta „*Mapa puta za borbu protiv korupcije i nezakonitih finansijskih tokova za Zapadni Balkan*” održanom u periodu od 11.

do 13. oktobra u Dubrovniku, Hrvatskoj. Cilj regionalnog događaja je bio da se pruži pregled stepena implementacije Regionalne mape puta i skiciranje stanja ostvarenosti ciljeva i aktivnosti definisanih Mapom puta kako u nadležnosti, svih država ponaosob, tako i na regionalnom nivou.

- UNODC je organizovao stručni sastanak na tehničkom nivou 7. i 8. 11.2022. godine u Beču. Predstavljena su dostignuća Mape puta i identifikovani istaknuti regionalni prioriteti u borbi protiv korupcije, kao i uključenost civilnog društva u projekat. Agencija je u ime delegacije BiH na pomenutoj konferenciji prezentovala status i implementaciju Mape puta.
- Projekat „*Podsticanje održivog razvoja podrškom primjene Konvencije Ujedinjenih nacija protiv korupcije (UNCAC) u zemljama duž Ekonomskog pojasa Puta svile*” koja je održana u periodu od 18. do 19. maja 2023. u Almati (Kazahstan). Cilj projekta bio je uspostavljanje i održavanje mreže praktičara za borbu protiv korupcije kako bi promovisali međunarodnu saradnju u prevenciji i borbi protiv korupcije u međunarodnim investicionim projektima, kao i unapređenje razmjene informacija, dobre prakse i znanja i jačanje kapaciteta relevantnih država.
- Realizacija aktivnosti u okviru Abu Dhabija programske deklaracije: konferencija u Beču u periodu 31.5.-2.6.2023.godine s ciljem poboljšanje suradnje između revizorskih institucija i antikorupcijska tijela u prevenciji i borbi protiv korupcije, gdje su razmatrane najbolje prakse i razmijenjena iskustva između predstavnika antikorupcijskih agencija, revizora, tužitelja i predstavnika za sprovođenje zakona između zemalja u regiji.

Ocjena stanja, izazovi i preporuke

Nakon što je Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo¹⁴ Informaciju o realizaciji Drugog preglednog kruga implementacije Konvencije UN-a protiv korupcije (UNCAC) u Bosni i Hercegovini, odobreno je javno objavljivanje cijelog **Izveštaja o implementaciji UNCAC za Bosnu i Hercegovinu** i Izvršnog sažetka pomenutog izvještaja¹⁵, čime se proces revizije smatra završenim. Pored toga, Vijeće ministara BiH zadužilo je nadležne institucije u BiH da pristupe aktivnostima na ispunjavanju preporuka iz Izvršnog sažetka Izveštaja, s ciljem potpune implementacije Konvencije Ujedinjenih nacija protiv korupcije u BiH. 6

Preporuke koje se odnose na rad i nadležnosti APIK-a akcentirane su pod tačkom 2.3 Izvršnog sažetka¹⁶: „**Izazovi u provedbi:**

...„Osigurati da su APIK-u i drugim antikorupcijskim tijelima na entitetskom i kantonalnom nivou na raspolaganju potrebni materijalni, ljudski i finansijski resursi za obavljanje njihovih funkcija (čl. 6 UNCAC);“

¹⁴ na svojoj 165. sjednici, održanoj 30. januara 2019. godine

¹⁵ <http://apik.ba/aktuelnosti/saopcenja-za-javnost/default.aspx?id=2269&langTag=bs-BA>

¹⁶ <http://www.unodc.org/documents/treaties/UNCAC/WorkingGroups/ImplementationReviewGroup/ExecutiveSummaries2/V1808645e.pdf>

OECD (Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj)

Agencija je učestvovala u OECD izvještaju – *Profil države (Bosnia & Herzegovina Country profile)* kao koordinator prikupljajući potrebne podatke od relevantnih institucija i dajući sopstveni doprinos o politikama antikorupcije u BiH. Profil države ima za cilj dati sliku pravnih/političkih okvira, dostignuća i ključnih izazova za jednake uslove i pravednije tržišne uslove u Bosni i Hercegovini. U izvještaju stoji i iako je Bosna i Hercegovina postigla napredak u borbi protiv korupcije i antikonkurentskog ponašanja, dokazi OECD-a pokazuju da bi se osmišljavanje i implementacija politika i zakona, kao i efikasnost institucija, mogli dalje unaprijediti. U ovom kontekstu, prvi ključni cilj Projekta je podizanje svijesti o standardima integriteta i dobrim praksama među državnim zvaničnicima, preduzećima i civilnim društvom. Drugi cilj je izgradnja kapaciteta i podsticanje sprovođenja preporuka u vezi sa transparentnošću i efikasnošću organa za borbu protiv korupcije i konkurencije. Treći cilj je promovisanje najnovijih saznanja o međunarodnim standardima i praksama u oblasti borbe protiv korupcije i integriteta u akademskim nastavnim planovima i programima, s obzirom na to da akademska zajednica igra glavnu ulogu u obrazovanju budućih javnih i privatnih aktera.

U okviru saradnje sa ACN /OECD-om Agencija je učestvovala u projektu „*Pošteni tržišni uslovi za konkurentnost u jadranskom regionu*“. Projekat je imao za cilj da podrži stvaranje jednakih tržišnih uslova u tri pilot zemlje iz jadranskog regiona (Srbija, Hrvatska i Bosna i Hercegovina) kako bi se poboljšala konkurentnost i integritet na održiv i inkluzivan način.

Na sastanku 15.09.2022. godine, održanom sa predstavnikom OECD najavljeno je da je profil specifičan za državu sa prilagođenim političkim preporukama za izjednačavanje uslova u Bosni i Hercegovini, finaliziran. Tim povodom 09.11.2022. godine OECD je u Sarajevu organizovao, događaj na visokom nivou uz učešće članova Kolektivne zajednice Bosne i Hercegovine.

Takođe, OECD je započeo proces „*Procjena konkurentnosti ekonomija zemalja Zapadnog Balkana (Srbija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Sjeverna Makedonija, Kosovo i Albanija) za "SEE Competitiveness Outlook 2024"*“. Aktivnost je započela 4. maja 2023. godine, a finalizacija se očekuje početkom naredne godine. Pregled se radi svake četiri godine.

Agencija, kao kontakt tačka za prikupljanje podataka na državnom nivou za oblast borbe protiv korupcije, ima koordinacionu ulogu u procesu konsultativnih priprema. Pregled, takođe, obuhvata obradu i analizu statističkih podataka iz oblasti antikorupcijskih politika, sukoba interesa, sistema imovinskih kartona, zaštiti lica koja prijavljuju korupciju u institucijama BiH, istraga, pravosuđa... Radi se o složenom procesu participativne procjene, uzimajući u obzir stavove različitih zainteresovanih strana (predstavnik vlade, akademske zajednice, nevladinih organizacija, privatnog sektora i šireg civilnog društva) kako bi se stvorila uravnotežena i utemeljena osnova za buduću reformu. Svrha ovog procesa je utvrđivanje nivoa konkurentnosti na nivou država članica Evropske unije (EU) i zemalja OECD-a, a nudi se i uvid u to gdje se naša zemlja trenutno nalazi u poređenju sa drugim učesnicima sa Zapadnog Balkana. Na koncu, rezultati ovog procesa identificiraju koja je područja potrebno unaprijediti.

U nastavku saradnje Agencija je dostavila informaciju o svojim dobrim praksama Sekretarijatu ACN/OECD-a za godišnji izveštaj o aktivnostima ACN-a za 2022. godinu. Prema uobičajenoj

praksi, pored napretka u implementaciji ACN programa rada, godišnji izveštaj uključuje ključna dešavanja u borbi protiv korupcije u zemljama ACN-a.

Vijeće Evrope

U organizaciji Vijeća Evrope, održana je *Konferencija sudija i tužitelja odgovornih za sport (Network of Magistrates/Prosecutors Responsible for Sports - MARS)* na kojem je aktivno učešće uzeo predstavnik Agencije. Navedeni događaj imao je međunarodni karakter i realiziran je u vremenskom periodu od 24.11.2022. godine do 26.11.2022. godine s ciljem uspostave mreže sudija i tužilaca iz oblasti sporta čiji je glavni cilj razmjena iskustava vezanih za zloupotrebe i manipulacije iz oblasti sporta kao i jačanje integriteta u sportu.

RAI (Regionalna antikorupcijska inicijativa)

U organizaciji RAI Sekretarijata, 23.06.2023. godine u Sarajevu, održan je događaj pod nazivom: *„Regional Training on Monitoring and Evaluation of Corruption Proofing of Legislation (CPL) mechanisms“*.

Regionalni trening okupio je predstavnike različitih ministarstava, antikorupcijskih agencija i komisija iz zemalja regije koji su izravno uključeni u procese monitoringa i evaluacije procesa vezanih za procjenu rizika od korupcije u propisima.

SELDI (Liderstvo za razvoj i integritet Jugoistočne Evrope)

Agencija je učestvovala na regionalnom forumu pod nazivom *„Dobro upravljanje i borba protiv korupcije u jugoistočnoj Evropi u vremenima geopolitičke neizvjesnosti“*, održanom 26-27.09.2022. godine u Beogradu. Cilj foruma je analiza stanja korupcije na području Zapadnog Balkana u stanju geopolitičke nesigurnosti. Akcenat je stavljen na ilegalne finansijske tokove, reformu sudstva, medijskih sloboda, jačanje uloge medija i nevladinih organizacija te je zaključeno kako mediji, ali i organizacije civilnog društva mogu biti jaki partneri institucijama kada je u pitanju borba protiv korupcije te da institucije trebaju intenzivnije koristiti navedeni mehanizam u izvršavanju svojih nadležnosti

IV SARADNJA S ORGANIZACIJAMA CIVILNOG DRUŠTVA

Svrha i opis

Saradnja između Agencije i organizacija civilnog društva pruža okvir koji će pomoći usmjeravanju našeg zajedničkog odnosa po pitanju prevencije korupcije. Ovom saradnjom potvrđuje se opredijeljenost Agencije i civilnog društva da ojačaju obaveze i odgovornosti u ispunjavanju preuzetih uloga u razvoju zajedničkih projekata koji imaju za cilj kreiranje i promoviranje dobrih praksi po pitanju prevencije korupcije.

Rezultati rada

Nastojeći da se osigura veća efikasnost u borbi protiv korupcije, Agencija je imenovala radnu grupu za izradu Smjernica za primjenu kriterija kod dodjele finansijskih sredstava iz budžeta institucija BiH.

U cilju definiranja jasnih kriterija po kojima će se vršiti dodjela javnih sredstava u izvještajnom razdoblju Agencija je održavala Konsultacije sa Pravnim timom TI BiH a u cilju konačnog definiranja dokumenta. Osnovni cilj smjernica je publikacija ključnih kriterija i preporuka za dodjelu i trošenje finansijskih sredstava iz budžeta institucija BiH OCD-ima i medijima uz jačanje transparentnosti u ovoj oblasti. Agencija je učestvovala na forumu na temu „Forum poslovnog integriteta u Bosni i Hercegovini“ čiji je primarni cilj osiguranje kompanijama u BiH neformalnog prostora za otvorenu diskusiju i razmjenu iskustava o sprječavanju korupcije i implementaciji antikorupcijskih programa u svakodnevnom poslovanju.

Agencija je učestvovala u panel diskusiji na temu „Zašto ne prijavljujemo nasilje i korupciju u porodilištima u organizaciji UG Baby steps 16.05.2023., te su dati prijedlozi za jasnije i preciznije razlikovanje slučajeva korupcije od drugih krivičnih djela ugrožavanja života i nemara.

Agencija je potpisala Memorandum o saradnji i razumijevanju sa Centrom za promociju civilnog društva (CPCD) 19.09.2022. godine u svrhu zajedničke saradnje na projektu „Borba protiv nezakonitih finansijskih tokova na Zapadnom Balkanu.

V POSTUPANJE PO ZAHTJEVIMA U SKLADU SA ZAKONOM O SLOBODI PRISTUPA INFORMACIJAMA U BIH

Svrha i opis

Cilj Zakona o slobodi pristupa informacijama je da olakša i potakne saopćavanje informacija pod kontrolom javnog organa uz najnižu prihvatljivu cijenu.

Rezultati rada i ostale aktivnosti

U periodu od 01.08.2022. do 30.06.2023. godine na adresu Agencije pristiglo je 11 zahtjeva za slobodan pristup informacijama u kojima se tražioci informacija pozivaju na odredbe Zakona o slobodi pristupa informacijama u BiH. Od toga osam zahtjeva je odobreno te su podnosiocima zahtjeva u potpunosti dostavljene tražene informacije, dva zahtjeva su djelimično odobrena, dok je jedan zahtjev odbijen.

U vezi sa odbijenim zahtjevom za pristup informacijama Žalbeno vijeće BiH je od Agencije zatražilo da uradi izjašnjenje na žalbu te je nakon provedenog drugostepenog postupka žalba odbijena kao neosnovana.

Ocjena stanja, izazovi i preporuke

Najviše dilema i nedoumica prilikom primjene Zakona o slobodi pristupa informacijama u BiH, kada je riječ o nadležnostima i djelokrugu rada Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, izaziva nepostojanje prakse i jasnih smjernica za postupanje kada je riječ o oblasti koja se odnosi na prijavitelje korupcije i zaštićeno prijavljivanje korupcije.

Posljednjih godina, sa naglaskom na izvještajni period, Agencija vrlo često dobija zahtjeve za slobodan pristup informacijama iz ove oblasti gdje tražioci informacije od Agencije zahtijevaju dostavljanje dokumentacije koja sadrži osjetljive podatke, kao i imena i prezimena osoba koje se spominju u određenim procesima. Upravo te slučajeve odnosno zahtjeve Agencija odbija ili djelimično odobrava kako, eventualno, ne bi dovela u pitanje poštivanje Zakona o zaštiti ličnih podataka BiH ili Zakon o zaštiti osoba koje prijavljuju korupciju u BiH. Zbog toga se većina zahtjeva za slobodan pristup informacijama upućenih Agenciji, koji se odnose na prijavitelje korupcije, rješava u drugostepenom postupku odnosno tražitelji informacija ulažu žalbu Žalbenom vijeću BiH.

U izvještajnom periodu izjavljena je jedna žalba Žalbenom vijeću BiH koju je Vijeće, nakon izjašnjenja Agencije, proglasilo neosnovanom. Potrebno je precizno definirati postupanje u ovoj oblasti kroz izmjene Zakona o zaštiti osoba koje prijavljuju korupciju u institucijama BiH ili izmjene Zakon o slobodi pristupa informacijama u BiH.

VI SUKOB INTERESA

Odjeljenje za sukob interesa/Ured Komisije za odlučivanje o sukobu interesa, od izmještanja iz Centralne izborne komisije BiH u Agenciju, isključivo se bavi pitanjima vezanim za odlučivanje o sukobu interesa i radi po nalogu Komisije za odlučivanje o sukobu interesa.

I pored toga, Agencija je zadužena da Odjeljenju pruži svu materijalno- tehničku i administrativnu podršku. Stoga je ovo pitanje neophodno riješiti novim izmjenama Zakona o sukobu interesa te u vezi s tim definirati nadležnosti tako da se ne preklapaju između Komisije za odlučivanje o sukobu interesa i Komisije za izbor i praćenje rada Agencije.

VII MATERIJALNO-FINANCIJSKI ASPEKT, LJUDSKI RESURSI, INSTITUCIONALNI RAZVOJ, TRANSPARENTNOST RADA

7.1 Materijalno-financijski aspekt

Agencija je prostorno smještena u Istočnom Sarajevu, i od 2016.godine nalazi se na adresi Dabrobosanska 26.-28. Poslovne prostorije nalaze se u prizemlju stambene zgrade i na osnovu

zatečenog stanje na početku izvještajnog perioda može se zaključiti da se radi o dosta neuvjetnom i neuređenom prostoru za smještaj Agencije ovakvog tipa.

Uz manjak radnog prostora za adekvatan smještaj uposlenika, evidentno je nepostojanje zasebnog radnog dijela, gdje bi se primale stranke (prijavitelji i dr.), te odvijali radni sastanci i sjednice.

Služba za zajedničke poslove institucija BiH je zadužena za pružanje adekvatne logističke podrške oko uređenje i održavanja prostora u koji je smještena Agencija, no ni nakon sedam godina nije izvršeno potpuno uspostavljanje elementarne funkcionalnosti svih segmenata u dodijeljenom radnom prostora (kuhinja, magacin, arhiv), kao ni osiguranje ljudskih resursa za održavanje prostora. Navedeno utječe na raspoloživa finansijska sredstva Agencije.

Posebno ističemo problem neadekvatnog prostora za magacin i arhiv, koji ni po jednom kriteriju ne zadovoljavaju propisane standarde, imajući u vidu vrstu, količinu i vrijednost opreme i dokumentacije koja se skladišti i čuva.

Također, stanje zatečenih materijalno-tehničkih resursa nije bilo zadovoljavajuće. Stoga se već krajem 2022.godine pristupilo nabavki nove i dodatne informatičke i druge opreme i sredstava za rad.

U tu svrhu krajem 2022.godine izvršeno je prestruktuiranje budžeta. A i u prvoj polovici 2023.godine nastavljene su aktivnosti na poboljšanju navedenog stanja, u skladu sa zakonskim okvirima i mogućnostima raspoloživih finansijskih sredstava u budžetu Agencije.

Ističemo i problem nedostatka službenih vozila u Agenciji, neophodnih za realizaciju osnovnih nadležnosti. S tim u vezi neophodne su izmjene u Pravilniku o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama Bosne i Hercegovine, u smislu da se broj dozvoljenih službenih vozila u Agenciji se poveća sa tri na pet.

Također, nije adekvatno osiguran parking prostor za službena vozila Agencije, kao ni stranaka, gostiju i uposlenika.

Napominjemo da već godinama postoje zaključci Komisije za izbor i praćenje rada Agencije oba doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i VM BiH da se Agenciji pruži puna pomoć i podrška u kadrovskom i finansijskom jačanju, kao i materijalno-tehničkom opremanju.

U izvještajnom periodu okončani su pravodobno svi administrativni i redoviti poslovi vezani za završetak poslovne 2022. godine, a istovremeno se postupalo i na ovim aktivnostima vezanim za poslovnu 2023.godinu.¹⁷

U izvještajnom periodu Agencija se odlučila i na uvođenje OWIS aplikacije, tzv.DMS sistema u rad, osigurana su sredstva iz budžeta Agencije, i tijekom 2023. očekuje se potpuni prelazak

¹⁷ U prilogu dostavljamo Finansijsko izvješće Agencije za 2022.godinu.

na elektronski način rada i poslovanja sa dokumentima, što će doprinijeti kvaliteti i efikasnosti u radu svih organizacijski jedinica Agencije.

7.2 Ljudski resursi

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Agencije, usvojenim 20.08.2015. godine, u Agenciji je predviđeno ukupno 41 radno mjesto.

Na početku izvještajnog perioda bila su zaposlena 33 uposlenika, što znači da je popunjenost iznosila 80 % i to brojno stanje je ostalo nepromijenjeno do kraja izvještajnog perioda. Trenutno, zbog ograničenosti budžeta i bez dodatnih suglasnosti i odluka Vijeća ministara BiH nisu moguća dodatna upošljavanja.

Od trenutno trideset tri (33) broja uposlenih, sedam (7) uposlenika je raspoređeno u Odjelu za sukob interesa, i funkcionalno osim materijalno-tehničkih obveza, Agencija nema nikakvog drugog mehanizma da utječe na rad i efikasnost ovih uposlenika.

Od značajnih aktivnosti ističemo sačinjavanje i slanje Godišnjeg izvještaja o finansijskom upravljanju i kontroli za 2022. godinu Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva finansija i trezora BiH, redovito godišnje ocjenjivanje državnih službenika i uposlenika, priprema plana godišnjih odmora zaposlenih za 2023. godinu i rješenja za korištenje 1. dijela godišnjih odmora, kao i drugi redoviti poslovi neophodni za rad i ukupno funkcioniranje uposlenika Agencije vezano za njihov radni odnos i statute.

7.3 Revizija, finansijsko upravljanje i kontrola (FUK)

U izvještajnom periodu izvršena je redovita revizija Agencije od strane revizora Ureda za reviziju institucija Bosne i Hercegovine. Uvidom u usvojeno revizorsko izvješće i ocijenjene preporuke evidentna su poboljšanja u radu Agencije.¹⁸

U ovom dijelu ističemo da je u prvoj polovici 2023.godine započet proces uvođenja Finansijskog upravljanja i kontrole u Agenciji, u skladu sa standardima i propisima, a što je i bila i preporuka revizora. U tom dijelu donesena je Odluka o formiranju Radne grupe za FUK koja je sačinila Pravilnik, te slijedi kontinuiran nastavak ovih aktivnosti, od kojih očekujemo daljnja ukupna poboljšanja u radu i funkcioniranju Agencije.

¹⁸ U prilogu Revizorsko izvješće Agencije za 2022.godinu

7.4 Unapređenje transparentnosti web stranice Agencije

Svrha i opis

Proaktivna objava informacija od javnog je značaja jer direktno doprinosi ostvarivanju koncepta dobre uprave u Bosni i Hercegovini, vraća povjerenje javnosti u rad državnih institucija, a građanima omogućava veću informiranost radi ostvarivanja njihovog u radu javne uprave.

Kako bi bila unaprijeđena ova oblast, u septembru 2015. godine, u okviru tematske oblasti „Komunikacije i upravljanje znanjem“ koja je dio Programa jačanja javnih institucija u BiH, pripremljen je **dokument „Politika proaktivne transparentnosti u javnoj upravi u BiH“**.

Ovaj dokument proizvod je saradnje između četiri institucije u Bosni i Hercegovini (Ured koordinatora za reformu javne uprave, Direkcija za evropske integracije, Agencija za statistiku BiH, Agencija za razvoj visokog obrazovanja BiH i osiguranje kvalitete BiH) i organizacija civilnog društva (Transparency International BiH, Centar za društvena istraživanja „Analitika“ i Centar za istraživačko novinarstvo).

Pridružene članice koje su učestvovala u ovom procesu bile su Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije (APIK) i Generalni sekretarijat Vijeća ministara BiH. Proaktivna transparentnost jedno je od osnovnih načela u radu Agencije.

Rezultati rada

Agencija je, poštujući standarde proaktivne transparentnosti institucija u BiH, u izvještajnom periodu, kao i prethodnih godina, na web stranici objavljivala strateške i finansijske dokumente koje je donijela tokom izvještajnog perioda. Kako bi unaprijedila ovu oblast i bila na raspolaganju građanima BiH te iskazala maksimalnu opredijeljenost za transparentnošću, imenovana je i osoba (stručna savjetnica za odnose s javnošću) kao realizator aktivnosti i izvjestitelj u ime Agencije.

Agencija je u izvještajnom periodu donijela i Pravilnik o proaktivnoj transparentnosti koji predviđa blagovremeno objavljivanje dokumenata Agencije, bez prethodnih zahtjeva građana.

S obzirom na limitirane mogućnosti web stranice Agencije koje pruža e-vlada, Agencija je razmatrala mogućnost izlaska iz postojećeg informatičkog sistema i kreiranje vlastite web stranice, koja bi bila hostirana izvan Agencije. Ipak, prilikom procjene rizika ovakvog poteza, ocijenili smo da bi web stranica Agencije na taj način mogla biti potencijalno izložena hakerskim napadima, što se u prošlosti dešavalo pojedinim institucijama u BiH.

Iz tog razloga odlučili smo u narednom periodu, u okviru mogućnosti koje pruža e-vlada, pokušati redizajnirati postojeću web stranicu na način da bude efikasnija, jednostavnija, i prihvatljivija građanima BiH..

Ostale aktivnosti

Agencija je u izvještajnom periodu odgovarala na upite građana u vezi sa proaktivnom transparentnošću, odnosima s javnošću i otvorenošću institucija prema javnosti. Upiti građana su se, između ostalog, odnosili na javne nabavke, antikorupcijske obuke, planove integriteta, planove borbe protiv korupcije, izradu godišnjih planova rada odnosno indikatore učinka i slično. Također, Agencija je u izvještajnom periodu bila na raspolaganju predstavnicima medija i bh. javnosti te su stručne osobe Agencije kontinuirano odgovarale na usmene i pisane upite novinara i građana.

U skladu sa prethodno ustaljenom praksom, sačinjavana su saopćenja za javnost sa održanih tematskih sastanaka i događaja, te su s ciljem upoznavanja šire javnosti dostavljana novinskim kućama u BiH sa pratećim fotografijama postavljana na web stranicu Agencije.

Prema analizi sadržaja pristiglih upita, u izvještajnom periodu mediji su najviše bili zainteresirani za obradu sljedećih tema:

- Zaštita prijavitelja korupcije u BiH
- Prijave nezakonitih radnji
- Broj i karakter prijava
- Aktivnosti Agencije preduzete u borbi i prevenciji korupcije
- Oblasti sukoba interesa
- Status Nacrta Strategije za borbu protiv korupcije 2020-2024. godine
- Status Nacrta Strategije za borbu protiv korupcije 2022-2024. godine

Ocjena stanja, izazovi i preporuke

Web stranica lična je karta svake institucije i jedan od kanala komunikacije koji se svakodnevno koristi. Stoga bi transparentnost u radu trebalo biti jedno od osnovnih načela kako Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, tako i svih drugih institucija u BiH koje se finansiraju javnim novcem.

Istočno Sarajevo, 14.09.2023. godine
Broj: 01- 07-3-518-1 /23.